

Samen op weg naar inclusief onderwijs Gewoon doen!

Ondersteuningsplan 2026-2030 van
Samenwerkingsverband IJssel Berkel

April 2026

Voorwoord

Dit ondersteuningsplan (OP) beschrijft de strategische koers van Samenwerkingsverband (swv) IJssel Berkel voor 2026–2030. We leggen uit hoe we werken, wat we willen bereiken en welke doelen we stellen. De afgelopen twee jaar verzamelden we input op diverse plekken. We analyseerden cijfers en onderzoeken, en betrokken visies en plannen van partners. We spraken met intern begeleiders (ib/kc), schoolleiders, leerkrachten en ouders. We organiseerden werkbijeenkomsten en conferenties. Samen met de Algemene Ledenvergadering (ALV) van schoolbesturen bespraken we waar we staan, waar we naartoe willen en wat daarvoor nodig is. Ook bespraken we taken, rollen en verantwoordelijkheden. In gesprekken met schoolbesturen, gemeenten, netwerkpartners, ons team, de ALV, de Ondersteuningsplanraad (OPR), het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) met de gemeenten en de Raad van Toezicht (RvT) koppelden we doelen aan ideeën. Zo ontstond een ambitieus, realistisch en hoopvol perspectief voor onze scholen en leerlingen.

Als directeur-bestuurder van het swv heb ik in deze periode van zoeken en gesprek twee belangrijke bestuurlijke spanningsvelden ontdekt die we niet onbenoemd mogen laten. In de eerste plaats kan duurzame inclusie alleen slagen als elke school een sterke basiskwaliteit heeft, met voldoende gekwalificeerd personeel, een solide systeem van kwaliteitszorg en een gedeelde inclusieve mindset. Die basiskwaliteit op orde houden is de verantwoordelijkheid van de individuele schoolbesturen; zij bewaken en versterken de kwaliteit van hun onderwijs en hun professionals. Ons swv kan hierbij wel faciliteren, ondersteunen en randvoorwaarden scheppen, maar niet rechtstreeks ingrijpen in de kwaliteit van de scholen. Dat moet een swv ook niet willen. Toch hangt het succes van onze gezamenlijke ambities en de uitvoering van dit plan sterk af van die basiskwaliteit waarop wij als netwerk geen sturingsmacht hebben en ook geen toegang toe hebben.

Ten tweede vraagt inclusief onderwijs om samenwerking over de grenzen van de eigen besturen heen. Iedere school doet dagelijks haar best om alle leerlingen passend en inclusiever onderwijs te bieden, maar sommige ondersteuningsvragen kan een school niet alleen oplossen en is of samenwerking in de school of thuisnabij dekkend aanbod nodig. Dan is bovenbestuurlijke samenwerking onmisbaar: scholen en besturen moeten gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen om voor iedere leerling een passende plek dichtbij huis te realiseren. Die samenwerking komt echter niet vanzelf tot stand; ze vergt vertrouwen, openheid over eigen grenzen en ook het loslaten van onderlinge concurrentie. Zolang structurele samenwerking tussen besturen uitblijft, blijft bij complexe vraagstukken de vertrouwde route naar gespecialiseerd onderwijs te vaak de meest voor de hand liggende oplossing; een begrijpelijke maar niet wenselijke reflex in het licht van onze inclusieve ambitie. Deze twee spanningsvelden benadrukken de noodzaak van een heldere koers en gedeelde afspraken in dit ondersteuningsplan en de urgentie van het moedige bestuurlijke gesprek dat wij voor leerkrachten, leerlingen en ouders moeten durven voeren.

Het OP geeft richting voor vier jaar. Elk jaar vertalen we de doelen naar acties in een jaarplan met bijbehorende begroting. De uitkomsten van ons kwaliteitszorgbeleid voeden deze gesprekken. Hoofdstuk 1 gaat over onze missie en visie. In hoofdstuk 2 staan onze vier ambities en bijbehorende doelen. Hoofdstuk 3 beschrijft ons ondersteuningsaanbod en de verdere ontwikkeling daarvan. Hoofdstuk 4 gaat over kwaliteitszorg en verantwoording, inclusief indicatoren. Hoofdstuk 5 behandelt de financiën. De bijlagen maken deel uit van dit plan.

Met 'we' en 'IJssel Berkel' bedoelen we de netwerkorganisatie van scholen en besturen binnen het swv, soms samen met gemeenten en andere partners. 'Het swv' verwijst naar de bureauorganisatie. Waar het gaat om de realisatie van doelstellingen door scholen in een samenwerking neemt het swv een projectleider- en regierol op zich, namens het netwerk. Opdrachten hiertoe worden vastgesteld door de ALV.

Het swv heeft een bewogen periode achter de rug. Bij de invoering van passend onderwijs was IJssel Berkel een vooruitstrevend swv. Scholen kregen ondersteuning van onderwijscoaches, orthopedagogen, een expertiseteam en een professionaliseringsprogramma. Daarna volgde een fase van reflectie en zoeken. Scholen wilden meer regie en ruimte. Inclusief onderwijs kwam op. Door wisselend leiderschap raakten samenhang en slagkracht op de achtergrond. Nu is er nieuwe energie en zijn er belangrijke keuzes gemaakt. We kiezen voor inclusief onderwijs, gestuurd door schoolbesturen. Zij bepalen zelf welke ondersteuning nodig is en hoe middelen worden ingezet. Het swv ondersteunt, agendeert, initieert en fungeert als critical friend. Samenwerking en dialoog zijn cruciaal.

Voor de experts binnen het team van het swv betekende de keuze voor het schoolbestuurlijk model dat zij moesten nadenken over het vervolg van hun carrière. Het past ons om ook hier onze grote dank uit te spreken aan deze collega's. Het is mede dankzij hen dat scholen en professionals daarbinnen, de volgende stap naar inclusief onderwijs voor al onze leerlingen durven nemen. Hun moed en veranderkracht zijn aanstekelijk gebleken.

In dit plan leest u veel over inclusief onderwijs en de route die wij kiezen om daar naartoe te groeien. Inclusief onderwijs is echter niet onze heilige graal. Het gaat ons om de onvoorwaardelijke omarming van iedere leerling en de context waarin zij leren. Binnen en buiten de school, in zijn of haar eigen omgeving om daar gezien en gehoord te worden en te kunnen zijn wie hij of zij is. Dat is waar wij samen voor gaan en waar wij elkaar vinden.

Annelies de Jonge,
Directeur-bestuurder

Inhoudsopgave

Terug- en vooruitkijken	5
I. Missie en visie van Samenwerkingsverband IJssel Berkel	8
II. Onze leidende principes en zo zijn wij georganiseerd	10
III. Vier ambities vormen onze agenda	12
IV. Samenhangend thuisnabij dekkend ondersteuningsaanbod	19
V. Kwaliteitszorg en verantwoording	27
Financiën	31
Goedkeuring, instemming en vaststelling van het plan	35

Bijlagen

1. De basisondersteuning, swv IJssel Berkel (2026)
2. Het toewijzingskader, inclusief toewijzingscommissie en criteria, swv IJssel Berkel (2026)
3. Beleid terugplaatsing, inclusief arrangement terugplaatsing, swv IJssel Berkel (2026)
4. Inclusiewijzer, swv IJssel Berkel (2026)
5. Pact schoolaanwezigheid, swv IJssel Berkel (2026)
6. Convenant taalschakelklassen, swv IJssel Berkel (2024–2027)
7. Bouwstenen voor inclusief onderwijs, swv IJssel Berkel (2026)
8. Programma van eisen voor schoolbesturen en samenwerkingsverbanden, OCW (2024)
9. Evaluatie de ambities en doelstellingen over planperiode 2022–2026, swv IJssel Berkel (2026)

Terug- en vooruitkijken

In de vorige planperiode werkten scholen, besturen en partners samen aan een sterkere basis voor passend en inclusief onderwijs. Scholen kregen meer ruimte om ondersteuning zelf te organiseren. De basisondersteuning¹ werd versterkt en verdiept. Vernieuwende projecten leverden waardevolle bouwstenen op voor de toekomst. Toch blijkt uit de evaluatie dat deze fundamenten nog niet overal leiden tot de gewenste praktijk.²

Hoewel er structurele ontwikkeling was tussen 2022 en 2026, bleef het effect op samenwerking en aansluiting van ondersteuning achter. Meer leerlingen werden verwezen naar met name het SO en het deelnamepercentage in het gespecialiseerd onderwijs is gestegen. Waar IJssel Berkel in het verleden lager dan gemiddeld in Nederland leerlingen verwees naar het gespecialiseerd onderwijs, is de deelname in het SBO inmiddels iets lager dan dit landelijk gemiddelde en kruipen we met deelname in het SO echt naar het landelijk gemiddelde. Arrangementen sloten niet altijd aan bij de werkelijke ondersteuningsbehoefte. Samenwerking hing vaak af van personen. De doorgaande lijn van voorschool naar voortgezet onderwijs kan beter. De focus ligt nog te veel op de leerling zelf, en te weinig op de invloed van de onderwijscontext.

Type	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
Totaal SBO	70	59	57	54
Totaal SO	56	65	81	70
Totaal SBO+SO	126	124	138	124

De eerste twee tabellen laten het totaal aantal nieuwe verwijzingen S(B)O zien en het type aanbod binnen het SO over vier schooljaren. De derde en vierde tabel tonen de stijgende lijn in deelname aan het gespecialiseerd onderwijs en het type aanbod binnen het SO.

Type	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
1 SO Laag	52	57	72	57
2 SO Midden	1	2	7	13
3 SO Hoog	3	6	2	0
Totaal SO	56	65	81	70

Type	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026
Totaal SBO	1,79%	1,93%	1,92%	1,96%	1,81%
Totaal SO	1,73%	1,90%	2,07%	2,21%	2,23%
SBO + SO Totaal	3,53%	3,83%	4,00%	4,17%	4,03%

Type	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026
1 SO Laag	1,37%	1,56%	1,70%	1,79%	1,77%
2 SO Midden	0,11%	0,11%	0,11%	0,19%	0,26%
3 SO Hoog	0,26%	0,24%	0,26%	0,23%	0,19%
SO Totaal	1,73%	1,90%	2,07%	2,21%	2,23%

¹ Zie bijlage 1 voor de Basisondersteuning (2026) van swv IJssel Berkel.

² Zie bijlage 10 voor een Evaluatie van de ambities en doelstellingen over de planperiode 2022–2026. De aanbevelingen op basis van deze evaluatie zijn verwerkt in dit OP.

Toch is er veel bereikt: Zorgstructuren staan stevig. Handelingsgericht werken is ingebed. De basisondersteuning ontwikkelt zich doordacht en samenhangend. Het swv richtte een kwaliteitszorgsysteem in, herzag het toewijzingskader³ en het pact schoolaanwezigheid⁴. Projecten over meer- en hoogbegaafdheid en jeugdhulp in het gespecialiseerd onderwijs zijn structureel geworden. Het bureau functioneert beter dan drie jaar geleden. Er is meer erkenning voor de gezamenlijke opgave van scholen, besturen en gemeenten. De verdeling van taken, rollen en verantwoordelijkheden is aangescherpt.

De evaluatie laat zien dat de regio op een kantelpunt staat. De basis is gelegd, maar het systeem? werkt nog niet als geheel. Scholen willen sturen op inzet van expertise en bepalen welke ondersteuning nodig is voor inclusief onderwijs. De overgang naar een schoolbestuurlijk model in 2026–2027 past bij deze ontwikkeling. Ook scholen die expertise blijven afnemen van het swv krijgen meer regie.

De beweging naar inclusief onderwijs vraagt om een nieuw perspectief. We moeten anders kijken naar leerlingen, het pedagogisch klimaat, vakmanschap, samenwerking tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs, onderwijs en jeugdhulp en de context van de leefomgeving. Alleen de basis-ondersteuning versterken is niet genoeg; We zetten in op gezamenlijke verantwoordelijkheid, bundeling van expertise en samenwerking, met een heldere visie op het doel van ondersteuning. De nieuwe planperiode vraagt om voortzetting, versnelling, verdieping en soms een kanteling in denken en doen. We gebruiken onze kwaliteitsmonitor, tevredenheidsonderzoeken, verdiepend onderzoek en voortgangsrapportages om te reflecteren en ontwikkelen. Zo brengen we trends en ontwikkelingen in beeld op school-, bestuurs- en swv-niveau. We belichten er hier drie in het bijzonder:

Een derde van de verwijzingen naar gespecialiseerd onderwijs betreft leerlingen van 4 tot 6 jaar (groep 1 t/m 3). Dat past bij het landelijke beeld, maar vraagt wel om kritische reflectie. Ook de instroom vanuit groep 7 en 8 naar het voortgezet speciaal onderwijs – zo'n 15% van de nieuwe verwijzingen – verdient aandacht. Daarnaast kunnen we meer doen aan terugplaatsing van leerlingen naar regulier onderwijs. De beweging die scholen maken met de aangescherpte basisondersteuning en het pact schoolaanwezigheid toont aan dat structurele verbetering mogelijk is als urgentie wordt gevoeld, kaders helder zijn, ondersteuning beschikbaar is en scholen regie hebben.

De tabellen tonen de leeftijden van leerlingen bij een nieuwe verwijzing (groen) en een verlenging (roze) in 4 schooljaren sinds 2021-2022

³ Zie bijlage 2 voor het Toewijzingskader (2026) van swv IJssel Berkel.

⁴ Zie bijlage 5 voor het Pact Schoolaanwezigheid (2026) van swv IJssel Berkel.

Dit beleidsplan bouwt voort op eerdere resultaten. We richten ons op impact voor leerling en leerkracht, met de pedagogische basis centraal. We brengen expertise, ondersteuning, visie en verantwoordelijkheid samen. Niet langer los, maar als één geheel. Iedere leerling moet zich onvoorwaardelijk geaccepteerd voelen. Leerkrachten en scholen moeten zich gesteund weten in hun opdracht.

Op weg naar inclusief onderwijs: ambitie in de nieuwe planperiode 2026-2030

We zijn klaar voor de volgende stap. De evaluatie geeft duidelijke opdrachten: versterk de sturing op expertise, verdiep samenwerking, geef vorm aan professionalisering, stem ondersteuning beter af op de klas en bewaak de uitvoering van afspraken. In dit plan vertalen we deze opdrachten naar heldere ambities en doelen.

We maken de omslag van losse initiatieven naar een samenhangend systeem. We gaan van symptoombestrijding naar structurele verbetering. Dat vraagt lef, wijsheid, leiderschap en gedeelde verantwoordelijkheid. Iedere leerling moet zich welkom, gezien en gehoord voelen, het liefst op een school dichtbij huis. Daar ontwikkelt en groeit hij of zij samen met anderen. Dat vraagt krachtige scholen, sterke teams, goede samenwerking met gemeenten en partners, en een gedeelde visie.

In dit plan vertalen we die ambitie naar concrete doelen en afspraken. We beginnen met onze missie en visie. Zij vormen het fundament en geven richting aan ons gezamenlijke handelen.

I. **Missie en visie van Samenwerkingsverband IJssel Berkel**

Samenwerkingsverband (swv) IJssel Berkel is een regionaal swv van 91 scholen en 23 schoolbesturen voor primair regulier en gespecialiseerd onderwijs. Door bundeling van krachten in en met de gemeenten Berkelland, Brummen, (een deel van) Bronckhorst, Lochem, Voorst en Zutphen werkt het swv met partners aan zijn ambitie: steeds meer inclusief onderwijs voor iedere leerling.

Missie

Binnen IJssel Berkel nemen de schoolbesturen gezamenlijk en ieder voor zich het eigenaarschap voor de realisatie van inclusief onderwijs. Met ouders, scholen, gemeenten en partners zetten wij onze schouders onder passende ondersteuning voor leerlingen in het basisonderwijs, meestal op de reguliere school dichtbij huis en, wanneer nodig, op een school met gespecialiseerd aanbod. Ons doel is alle leerlingen een brede basis mee te geven in kennis, vaardigheden en persoonsvorming, zodat zij zich ontwikkelen tot zelfstandige, kritische en betrokken burgers die voorbereid zijn op hun volgende stap. Dit doen wij vanuit onze gezamenlijke onvoorwaardelijke omarming van iedere leerling.

Visie

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen goed onderwijs krijgen en samen naar school kunnen gaan in hun eigen omgeving. We omarmen verschillen tussen leerlingen, met en zonder extra ondersteuningsbehoeften. Door de onvoorwaardelijke omarming van alle leerlingen realiseren wij inclusief onderwijs. Besturen creëren, samen met partners, de voorwaarden waarbinnen scholen dit kunnen realiseren: een sterk pedagogisch-didactisch klimaat met ruimte voor verschillen, inzet van passende ondersteuning en toegankelijke schoolgebouwen.

Schoolteams en andere professionals daarbinnen geven deze opdracht in de praktijk vorm, waarbij de focus ligt op het veranderen van de (onderwijs)context rondom de leerlingen, zodat iedere leerling mee kan doen en blijvend welkom is. Dat doen we door steeds meer weg te bewegen van het individuele naar het contextuele model van inclusie en te investeren in een inclusieve leeromgeving. In deze inclusieve leeromgeving zijn alle leerlingen welkom op een school die dichtbij huis te vinden is. In de school werken we, vanuit een gezamenlijke visie op pedagogiek, aan de brede ontwikkeling van iedere leerling. Leerlingen leren met en van elkaar; professionals beschikken over de juiste kennis en werken in multidisciplinaire teams om passende ondersteuning te bieden.

Inclusief onderwijs betekent niet dat regulier onderwijs voor iedere leerling het beste is. Wanneer een gespecialiseerde school soms tijdelijk, soms voor de hele basisschoolperiode de meest passende leer- en ontwikkelomgeving biedt, blijft dit beschikbaar. De schoolbesturen dragen binnen het swv samen verantwoordelijkheid voor een samenhangend, kwalitatief sterk en toegankelijk aanbod, dat verbonden is met het regulier onderwijs en zoveel mogelijk thuisnabij wordt georganiseerd.

De beweging van het individuele naar het contextuele model van inclusie

De beweging van passend onderwijs naar inclusief onderwijs houdt een verschuiving in van gerichtheid op de individuele leerling en het aanpassen rondom individuen naar gerichtheid op de pedagogisch-didactische context die nog niet voldoet en om aanpassing vraagt. We bewegen van de aanpak vanuit het individuele model van inclusie, naar de aanpak vanuit het contextuele model van inclusief onderwijs dat is gebaseerd op het sociaal model van inclusie. Door dit perspectief toe te passen realiseren wij ons dat sommige leerlingen ons vertellen dat de onderwijscontext waarin zij functioneren nog niet voldoet.

Het is vervolgens aan ons samen om die context zo aan te passen dat deze wél voldoet. Het instituut voor inclusief onderwijs⁵ schetst het verschil tussen beide als volgt:

Van een aanpak vanuit individueel model

Het individuele model van inclusie redeneert vanuit de individuele leerling en het aanpassen rondom individuen. Inclusief onderwijs is in deze optiek het toekomen aan alle individuele ondersteuningsbehoeften. De context wordt als het ware 'onveranderbaar' voorgesteld.

Naar een aanpak vanuit het contextuele model

Het contextuele model vertrekt vanuit de gedachte dat onze normen bepalen wat we normaal en afwijkend (gedrag) vinden. Het bevraagt continu de context en past deze aan, aan de populatie op de school.

⁵ Deze voorbeelden zijn te vinden via [Onze Aanpak — Instituut Voor Inclusief Onderwijs](#)

II. Onze leidende principes en zo zijn wij georganiseerd

Door afspraken te maken over wat we belangrijk vinden, wie waarop stuurt en hoe we keuzes maken als het spannend wordt, kunnen we onze missie en visie handen en voeten geven. Onze leidende principes helpen ons om koers te houden.

Bestuurlijk eigenaarschap en sterke scholen: Besturen nemen verantwoordelijkheid voor sterke scholen met een stevig pedagogisch klimaat. Iedere leerling is welkom en mag zichzelf zijn. Scholen zijn toegerust op diversiteit met multidisciplinaire teams, waarin orthopedagogische expertise is geborgd. De interne zorgstructuur is helder en op orde. Scholen investeren in basisondersteuning, versterken klas, team en school structureel met ondersteuningsmiddelen en zetten in op professionele ontwikkeling. Ze bouwen aan een inclusieve leeromgeving. De zorgplicht ligt bij de scholen.

Samenwerking voor thuisnabij inclusief onderwijs: Inclusief onderwijs wordt gerealiseerd in de school. Om steeds een stapje verder hierin te komen, kunnen scholen de Inclusiewijzer⁶ als reflectietool gebruiken. Vanaf 2026–2027 faciliteert het eigen bestuur de ondersteuning, passend bij het schoolbestuurlijk model. Zo sturen scholen op kwaliteit van onderwijs en ondersteuning. Scholen kunnen echter niet alles zelf en dat hoeft ook niet. Binnen het netwerk van ons swv doen scholen en besturen een beroep op elkaars kennis en expertise en die van hun partners, hierin ondersteund door het swv. Intercollegiale samenwerking is vanzelfsprekend. Een dekkend aanbod realiseren we in de school en, waar nodig, in gezamenlijkheid lokaal op het schaalniveau van gemeenten. We kiezen voor korte lijnen, open communicatie en relevante kennis. Partners respecteren elkaars autonomie en expertise. Onze samenwerking is gebaseerd op vertrouwen, helderheid en wederkerigheid. Binnen IJssel Berkel staan we voor elkaar klaar. Samen werken we voor alle leerlingen in onze regio.

Een sterke pedagogische basis binnen én buiten de school: Een sterke pedagogische basis versterkt de omgeving waarin jeugdigen opgroeien. Ouders, leerkrachten en andere opvoeders delen de verantwoordelijkheid. Onderwijs en gemeenten werken samen met ouders aan preventie en een veilige, voorspelbare omgeving. Schoolteams zorgen voor een sterk pedagogisch klimaat. Gemeenten investeren in ondersteuning aan gezinnen en inclusieve voorzieningen. Bij combinaties van onderwijs en jeugdhulp werken scholen en gemeenten samen. Ouders en leerlingen zijn volwaardige partners in ondersteuning en schoolklimaat.

Eén geïntegreerd stelsel van regulier en gespecialiseerd onderwijs: We heffen de scheidslijn tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs op, binnen de wettelijke mogelijkheden. Expertise uit het gespecialiseerd onderwijs stroomt naar reguliere scholen. Ondersteuning verschuift van individuele oplossingen naar klas- en teamgerichte aanpakken. Professionals werken en leren samen. Speciaal aanbod blijft beschikbaar, maar is verbonden met het reguliere systeem. Waar mogelijk bieden we gespecialiseerd onderwijs thuisnabij en in samenhang met regulier onderwijs, bijvoorbeeld via symbioseklassen of SNS-klassen.

Sterk samenwerkingsverband als aanjager en verbinder: Het swv voert wettelijke taken uit en fungeert als aanjager, verbinder en critical friend. De organisatie is compact en taakgericht, passend bij het schoolbestuurlijk model. De drie expertisegebieden zijn: bedrijfsvoering, beleid en ondersteuning. Naast wettelijke taken coördineert en initieert het swv samenwerking rond thema's als de doorgaande lijn voor jonge kinderen, de overgang naar het voortgezet onderwijs,

⁶ Zie bijlage 4 voor de Inclusiewijzer (2026) van swv IJssel Berkel.

schoolaanwezigheid en onderwijs aan nieuwkomers. Het swv zorgt voor planvorming, afstemming en samenwerking. Het adviseert scholen en gemeenten, bevordert kennisdeling en signaleert knelpunten. Tot slot levert het swv expertise van een orthopedagoog en een adviseur inclusief onderwijs aan schoolbesturen die daarvoor gekozen hebben.

Waardevolle dialoog en sterke kwaliteitscyclus: We stimuleren een cultuur van leren en open dialoog, ondersteund door een stevige kwaliteitscyclus. We stellen heldere doelen, meten resultaten en spreken jaarlijks verbeteracties af. De cyclus is gericht op waardevolle gesprekken tussen besturen, scholen en partners, met meetbare indicatoren die vooruitgang zichtbaar maken.

Zo zijn wij georganiseerd

In dit OP staat wie welke taak, rol en verantwoordelijkheid heeft in de uitvoering van onze ambities richting inclusief onderwijs. Deze verdeling sluit aan bij onze leidende principes. Onze werkwijze is gebaseerd op het Programma van eisen van OCW (2024)⁷. De directeur-bestuurder draagt de dagelijkse bestuurlijke verantwoordelijkheid, voert beleid uit, vertegenwoordigt IJssel Berkel, stelt plannen op en is verantwoordelijk voor personeel en wettelijke taken. De ALV is het hoogste besluitvormende orgaan. Zij stelt het ondersteuningsplan, jaarstukken, begrotingen en strategische kaders vast en draagt gezamenlijke verantwoordelijkheid voor netwerktaken. De onafhankelijke RvT houdt intern toezicht, toetst beleid en benoemt de bestuurder. De OPR heeft instemmingsrecht op het OP, volgt de uitvoering en vertegenwoordigt ouders en personeel in de medezeggenschap over het ondersteuningsbeleid.

In de praktijk bestaat ieder swv, ook swv IJssel Berkel, uit twee typologieën organisaties. Een bureau én een netwerk van scholen, met ieder eigen resultaatverantwoordelijkheden. Deze verantwoordelijkheden vloeien voort uit de wet op passend onderwijs. De manier waarop uitvoering wordt gegeven aan deze resultaatverantwoordelijkheden wordt gecontroleerd door de Inspectie voor het Onderwijs. Dit is weergegeven in een waarderingskader dat er als volgt uit ziet. Het waarderingskader maakt helder waar welke verantwoordelijkheid ligt en hoe deze met elkaar samenhangen.

Waardering kader Inspectie	De verantwoordelijkheden van het bureau van het swv	De verantwoordelijkheden van het netwerk (van scholen) van het swv	Waardering kader Inspectie
RPO 3 (advisering en beoordeling toelaatbaarheid)	Proces van toewijzing van extra ondersteuning (TvO)	In kaart brengen en ontwikkelen van aanbod van ondersteuning	RPO 1 (dekkend aanbod)
	Proces van verwijzing en plaatsing leerlingen in het speciaal onderwijs (incl. TLV aanvraag en goedkeuring)	In kaart brengen en ontwikkelen van het niveau van de basisondersteuning	
	Proces van bezwaar ten aanzien van TvO en TLV	In kaart brengen en ontwikkelen van de inzet van extra ondersteuning	
RPO 2 (regionale samenwerking)	Proces voor afstemming met het sociaal domein	In kaart brengen en ontwikkelen van verwijzing en deelname speciaal onderwijs	
	Proces van communicatie met betrokkenen	In kaart brengen en ontwikkelen van leerling stromen tussen regulier en speciaal en daarbinnen (in-, op-, af-, door-, uitstroom)	RPO 2 (regionale samenwerking)
BKA 1, 2 en 3 (visie, ambitie, doelen, uitvoering en kwaliteitscultuur, evaluatie, verantwoording en dialoog)	Proces van begroting en jaarverslaggeving over rechtmatige en doelmatige inzet van middelen	In kaart brengen en reduceren van verzuim en thuiszitters	
	Proces van inrichting van de interne organisatie	Ontwikkelen van effectieve samenwerking	

⁷ Zie bijlage 8 voor het Programma van eisen voor schoolbesturen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs (2024) van OCW

III. Vier ambities vormen onze agenda

De beweging naar de onvoorwaardelijke omarming van iedere leerling door inclusief onderwijs vraagt om richting, samenhang en daadkracht. Het vraagt om een andere manier van kijken, organiseren en samenwerken. We hebben vier ambities die voortbouwen op wat we hebben bereikt én koers zetten naar wat nodig is.

- **Ambitie 1: Iedere leerling is welkom**
We starten met een heldere visie op inclusief onderwijs in de school.
- **Ambitie 2: Vakmanschap is meesterschap**
Professionals ontwikkelen de competenties en mindset om de inclusieve visie waar te maken.
- **Ambitie 3: Pedagogische basis**
We creëren de juiste condities en ondersteuning in en rond de school, in de leefwereld van leerlingen.
- **Ambitie 4: Structurele samenwerking**
We bouwen een stevig raamwerk voor duurzame samenwerking en kwaliteitsontwikkeling.

Ambitie 1 gaat vooral over wat er in de school gebeurt (het primaire proces en het terugdringen van verwijzingen). Ambitie 2 betreft met wie de school dit doet, met andere woorden de kwaliteiten en ondersteuning van de professionals (denk aan toegeruste teams, beschikbare expertise). Ambitie 3 richt zich op partnerschap en randvoorwaarden om het mogelijk te maken (samenwerking met ouders, externe partners). Ambitie 4 ten slotte gaat over samenwerking en een samenhangend, lokaal georganiseerd ondersteuningsaanbod. In samenhang vormen deze vier ambities ons kompas: ambitieus, realistisch en gedragen. Elke ambitie is vertaald naar operationele doelen. Die doelen zijn opgenomen in een samenhangende meerjarenplanning.

Twee kanttekeningen bij de ambities:

Sommige voorwaarden moeten op schoolniveau op orde zijn om de ambities te realiseren. Ze hangen samen met onderwijskwaliteit en vallen onder de verantwoordelijkheid van schoolbesturen, niet van het swv. Denk aan het sturen op een sterk pedagogisch klimaat. Deze onderwerpen komen terug in de ambities, maar niet in de doelen waarop het netwerk inzet. Daarnaast ontkomen we er niet aan dat de teksten in de ambities elkaar zo nu en dan overlappen en kunnen bepaalde doelstellingen ook onder verschillende ambities gehangen worden. Als het gaat om de doelstellingen die overlap kennen, noemen we deze maar één keer. De doelen maken duidelijk waarop het swv de komende jaren inzet.

Ambitie 1: Iedere leerling is welkom

Iedere leerling heeft recht op goed onderwijs op een school in de eigen omgeving, ongeacht achtergrond, ondersteuningsbehoefte of thuissituatie. Dat vraagt om onvoorwaardelijke omarming. We bouwen aan een sterk pedagogisch klimaat met veiligheid, nabijheid en structuur. De relatie met de leerling blijft overeind, ook bij moeilijk verstaanbaar gedrag of ondersteuningsvragen. We kijken naar de vraag achter het gedrag en passen de leeromgeving daarop aan. Leerkrachten en schoolteams zijn beschikbaar en benaderbaar. Ze zorgen dat iedere leerling zich welkom voelt, nemen leervragen serieus en werken gelijkwaardig samen met ouders en leerlingen. Hun perspectief is onmisbaar voor een omgeving waarin leerlingen zich gezien en geaccepteerd voelen.

We bouwen voort op wat werkt. Onderwijs, jeugdhulp en andere partners vormen samen een samenhangend, lokaal georganiseerd ondersteuningssysteem. Multidisciplinaire schoolteams zorgen voor preventie en ondersteuning. De zorgstructuur op school is stevig en duidelijk, ook voor ouders. Als de basisondersteuning niet volstaat, kan de school een orthopedagoog inschakelen.

Een sterk pedagogisch klimaat en goede samenwerking zorgen voor minder verwijzingen naar het gespecialiseerd onderwijs, betere schoolaanwezigheid en meer terugkeer naar regulier onderwijs. We dragen samen verantwoordelijkheid voor alle leerlingen in de regio en versterken het pedagogisch-didactisch klimaat.

Om deze ambitie verder te versterken, herzien we de systematiek rondom de afgifte (toekenning en financiering) van toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) en implementeren we genomen besluiten. Het doel is om een systematiek te ontwikkelen die bijdraagt aan het maximaliseren van mogelijkheden voor het regulier onderwijs om inclusief onderwijs op school vorm en inhoud te geven en het stimuleren van terugkeer naar het regulier onderwijs.

We onderzoeken of delen van het gespecialiseerd aanbod anders kunnen, dichterbij huis en meer geïntegreerd in het regulier onderwijs. We kijken vooral naar het speciaal basisonderwijs, ondersteuning voor jonge kinderen en leerlingen in groep 7 en 8. Als een TLV wordt aangevraagd en de leerling naar het gespecialiseerd onderwijs gaat, blijft de aanvragende school betrokken. Samen met het gespecialiseerd onderwijs bereiden zij de terugkeer voor. Uitzondering geldt voor leerlingen die structureel zijn aangewezen op gespecialiseerd onderwijs.

Met deze ambitie blijven we trouw aan onze overtuiging: iedere leerling verdient thuis nabij onderwijs in een inclusieve leeromgeving. We leren van het gespecialiseerd onderwijs over onvoorwaardelijke acceptatie. Tegelijk nemen we de evaluatie serieus: betere samenwerking, sturing en gedeelde verantwoordelijkheid zijn nodig. Zo pakken we knelpunten aan en blijven we vasthouden aan het uitgangspunt dat iedere leerling welkom is.

We zetten in op:

1. Optimale basisondersteuning en maximale schoolaanwezigheid, onder regie van het bestuur.
2. Een heldere interne zorgstructuur met een multidisciplinair team. Scholen kunnen een orthopedagoog inschakelen bij aanvullende ondersteuningsbehoefte.
3. Uitvoering van het terugkeerbeleid door scholen en besturen.
4. Ontwikkeling en uitvoering van scenario's voor TLV-systematiek, onder regie van het swv.
5. Ontwikkeling en uitvoering van scenario's voor gespecialiseerd aanbod voor jonge kinderen en leerlingen in groep 7 en 8, onder regie van het swv.

Ambitie 2: Vakmanschap is meesterschap

Sterke professionals vormen de basis voor goed onderwijs en onvoorwaardelijke acceptatie van iedere leerling. Binnen ons swv staat inclusief vakmanschap centraal. We investeren in deskundigheid, reflectie en samenwerking van leerkrachten, schoolleiders, onderwijsondersteunend personeel en trekken, waar nodig, op met professionals uit het jeugddomein. Inclusief onderwijs vraagt om pedagogisch en didactisch meesterschap, kennis van diversiteit en samenwerken in multidisciplinaire teams en netwerken. Omdat inclusief onderwijs steeds meer dagelijkse praktijk in de school wordt, onderzoeken we of samenwerking met de Onderwijsregio Oost-Nederland mogelijk is.⁸

We bouwen aan een professionele cultuur waarin leren van en met elkaar vanzelfsprekend is. We stimuleren intervisie, kennisdeling en gezamenlijke kwaliteitsontwikkeling. We versterken de basisondersteuning, het pedagogisch klimaat en inclusief leiderschap.

⁸ De Onderwijsregio Oost-Nederland, waar de scholen en besturen van IJssel Berkel lid van zijn, richt zich op het winnen en behouden van personeel voor het onderwijs door samenwerking en professionalisering. De Onderwijsregio kent de programmateams Opleiden & Begeleiden en Professionaliseren. Door een samenwerking aan te gaan bundelen we krachten waar dat nodig en goed is.

We benutten de kennis uit het gespecialiseerd onderwijs, thematische leernetwerken en visitaties. We leren van verwijzingen naar het gespecialiseerd onderwijs en gebruiken die inzichten om het regulier onderwijs te verbeteren. Besturen en scholend doen dit, waar goed en soms onder regie van het swv, samen zodat elke professional zich ontwikkelt en iedere leerling zich gezien en ondersteund voelt.

Dit sluit aan bij onze focus op deskundigheidsbevordering en een lerende cultuur. Tegelijk nemen we de evaluatie serieus: professionalisering is nu versnipperd en lastig meetbaar. We kiezen voor een gecoördineerde aanpak. Onze professionaliseringsagenda richt zich op het versterken van de basisondersteuning en het pedagogisch klimaat. Inclusief leiderschap en thema's zoals omgaan met moeilijk verstaanbaar gedrag staan centraal. Door samen te leren versterken we het vakmanschap van alle professionals. Zo zorgen we dat investeringen resultaat opleveren, voor leerlingen én voor de mensen die dagelijks met hen werken.

We zetten in op:

6. Een structureel uitwisselingsprogramma onder regie van het swv, met meeloopstages, deskundigenuitwisseling en visitaties tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs. Ook professionals uit het jeugddomein doen mee.
7. Een leergang inclusief leiderschap wordt, door besturen die dat samen willen doen, aangeboden aan schoolleiders en kwaliteitscoördinatoren. Het swv neemt een coördinerende rol. Andere besturen bieden een alternatief.
8. Thematische leernetwerken, ontwikkeld door professionals uit de regio onder regie van het swv. Deze netwerken delen en ontwikkelen kennis binnen de basisondersteuning en dragen bij aan een dekkend ondersteuningsaanbod. Scholen brengen eigen leervragen in.
9. Het swv organiseert jaarlijks een werkconferentie, waar de nieuwste inzichten op het gebied van inclusief onderwijs en ontmoeting centraal staan.
10. Terugkoppeling van de toewijzingscommissie (TWC) bij TLV-aanvragen of extra ondersteuning. De commissie adviseert over aanpassingen in de onderwijscontext.

Ambitie 3: Een sterke pedagogische basis

Een veilige, stimulerende en inclusieve leeromgeving vormt de kern van inclusief onderwijs. We versterken deze pedagogische basis op alle scholen. We richten ons op relaties, structuur en hoge verwachtingen. Vanuit deze basis bouwen we aan veerkracht, motivatie en brede ontwikkeling. Ondersteuning begint niet bij problemen, maar is gericht op preventie, in samenwerking met leerplicht, jeugdhulp en gemeenten.

Scholen reflecteren op hun pedagogisch handelen en betrekken ouders en leerlingen actief. Het swv doet dit ook bij het ontwerp van het ondersteuningsaanbod. Gemeenten investeren in inclusieve schoolgebouwen⁹ en voorzieningen, toegankelijke jeugdhulp en, waar nodig, leerlingenvervoer. Ze werken samen met het onderwijs vanuit één pedagogische visie. Die visie draait om gedeelde doelen, waarden en heldere taakverdeling. De samenwerking versterkt de context rond leerlingen. Gemeentelijke instrumenten zoals OAB, VVE, leerlingenvervoer, huisvesting, jeugdbeleid, speelbeleid en armoedebelid dragen hier nu al aan bij.

In sommige wijken of dorpen is een integrale aanpak nodig, zoals familiescholen. Scholen en gemeenten werken dan samen aan de leefomgeving van leerlingen.

⁹ Zie bijlage 7 Bouwstenen voor inclusief onderwijs (2026) van swv IJssel Berkel voor een gesprekstool tussen gemeenten en onderwijsbesturen over inclusieve onderwijshuisvesting en buitenruimten.

We maken daarnaast ruimte voor concrete samenwerkingen tussen partners in het regulier onderwijs, gericht op inclusief onderwijs. Doelstelling is het realiseren van onderwijsinnovaties door samenwerking die inclusief, thuisnabij, onderwijs mogelijk maken waar dat nu nog niet is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het oprichten van een SNS-klas, het realiseren van een symbiose, het inrichten van een startklas of andere vormen.¹⁰ Door samenwerking ontstaat een stevige basis waarin iedere leerling kan leren en groeien. Inclusie is geen individueel vermogen van één leerkracht of één school, maar een kwaliteit van de pedagogische gemeenschap.

Deze ambitie bouwt voort op de eerdere focus op een krachtig pedagogisch klimaat. Tegelijk vraagt de evaluatie om meer proactief handelen. Ondersteuning moet niet pas starten na problemen. We zorgen voor afstemming en tijdige interventies. Zo maken we de stap van passend naar echt inclusief onderwijs, met een sterke pedagogische basis als fundament.

We zetten in op:

11. Investeren van gemeenten en besturen in toegankelijke, inclusieve schoolgebouwen en voorzieningen. De gesprekstoel 'Bouwstenen voor inclusief onderwijs' helpt hierbij.
12. Gezamenlijke werkwijzen van scholen, gemeenten, jeugdhulp en leerplicht voor preventieve ondersteuning in multidisciplinaire teams, met duidelijke afspraken over samenwerking en informatie-uitwisseling. Waar nodig neemt het swv een coördinerende rol.
13. Samenwerking aan wijkgerichte vraagstukken zoals armoede, gezondheid, veiligheid en sociale cohesie. Vanuit een gedeelde pedagogische visie ontwikkelen we integrale aanpakken voor een sterke leer- en leefomgeving. Waar nodig neemt het swv een coördinerende rol.
14. Jaarlijks kiezen besturen op het gemeentelijk schaalniveau voor minimaal twee concrete realisaties van inclusief onderwijs in het regulier onderwijs, samen met partners, waaronder het gespecialiseerd onderwijs. Waar nodig neemt het swv een coördinerende rol.
15. Actieve betrokkenheid van ouders en leerlingen bij het ontwerp en de evaluatie van het ondersteuningsaanbod op het niveau van het swv, georganiseerd en gefaciliteerd door het swv.
16. Verdere ontwikkeling van het ouder- en jeugdsteunpunt door het swv tot een plek voor ondersteuning, informatie en advies over passend en inclusief onderwijs en samenhangend thuisnabij dekkend aanbod

Ambitie 4: Structurele samenwerking

Inclusief onderwijs realiseren we samen, in lokale netwerken van scholen. Deze netwerken bestaan uit scholen in een herkenbare lokale context. Ze dragen samen verantwoordelijkheid voor een samenhangend, thuisnabij ondersteuningsaanbod voor alle leerlingen. Afhankelijk van de opgave sluiten ook andere partners aan, zoals gemeenten, jeugdzorg, kinderopvang of het voortgezet onderwijs. Hun betrokkenheid is functioneel en gericht op de gezamenlijke opdracht.

¹⁰ Een SNS-klas is een vaste, speciaal ingerichte klas binnen een reguliere school, waar leerlingen met een intensieve ondersteuningsbehoefte (met een aanvullend arrangement van het swv) in een eigen groep onderwijs extra ondersteuning krijgen en regulier deelnemen. Symbiose is een wettelijke regeling waarbij een leerling of een groep leerlingen met een TLV ingeschreven blijft op één (gespecialiseerde) school en een deel van het onderwijsprogramma op een andere school volgt, waarbij de onderwijstijd op beide locaties meetelt. Het biedt flexibiliteit, wordt onder andere ingezet bij terugplaatsingstrajecten, en vereist geen aparte klasstructuur. Een startklas is een tijdelijk ondersteuningsarrangement binnen het reguliere onderwijs voor (meestal jonge) leerlingen die bij instroom extra ondersteuning nodig hebben om succesvol deel te nemen aan het reguliere onderwijs. In de startklas krijgen leerlingen in een kleine setting aanvullende begeleiding, met inzet van extra expertise vanuit regulier en gespecialiseerd onderwijs. Het doel is versterking van de onderwijscontext en doorstroom naar duurzame deelname aan het reguliere onderwijs, niet het creëren van een aparte onderwijsroute.

Elk netwerk stelt, onder regie van het swv, een eigen agenda op. Deze is gebaseerd op data uit de gezamenlijke monitor en op ervaringen van scholen. De opgaven verschillen per netwerk en sluiten aan bij lokale urgenties. Tegelijk geven alle agenda's invulling aan de ambities van het ondersteuningsplan.

De ALV stelt de opgaven vast op voordracht van het swv. Zo ontstaat ruimte voor maatwerk binnen een gezamenlijk kader. Scholen nemen eigenaarschap over de ontwikkeling van inclusief onderwijs in hun eigen context. Vertrouwen, transparantie en gedeelde verantwoordelijkheid vormen de basis. Het is van belang dat we de draagkracht, zowel op het gebied van financiën en op het gebied van het inzetten van menskracht, in de gaten houden van de kleine scholen en besturen.

In 2026 en 2027 onderzoekt de TWC of het een goed idee is een expertisetafel te organiseren bij TLV-aanvragen waar onduidelijkheid bestaat over de juiste aanpak voor een leerling, zodat betrokkenen en ouders samen aan tafel kunnen onderzoeken wat de juiste route is. De TWC onderzoekt ook of het zinvol is om expertise uit besturen te betrekken bij het opstellen van onafhankelijk deskundige verklaringen, die worden gebruikt ter advisering aan de TWC met betrekking tot een aanvraag.

Binnen het swv voeren we een systematische dialoog over kwaliteit. We koppelen doelen, resultaten en middelen aan elkaar. Deze dialoog is cyclisch en gebaseerd op data en praktijkervaring. Zo ontstaat een lerend netwerk waarin iedereen verantwoordelijkheid neemt. Op elk niveau – school, bestuur en swv – reflecteren we op de vraag of onze ondersteuning werkt voor alle leerlingen.

Onze ambitie sluit aan bij de oorspronkelijke visie: alleen door duurzame samenwerking maken we echt verschil. De evaluatie liet zien dat losse samenwerking en autonomie zonder gezamenlijke richting niet genoeg zijn. Daarom kiezen we nu voor gezamenlijke sturing en gedeelde verantwoordelijkheid. Eén regionale aanpak, met gedeelde doelen, data gedreven besluiten en heldere afspraken. We maken de omslag van 'ieder voor zich' naar samen verantwoordelijkheid nemen voor inclusief onderwijs. Zo zorgen we dat alle leerlingen thuisbij worden ondersteund binnen een sterk en samenhangend stelsel. De transitie naar inclusief onderwijs vraagt bovendien om een lerende cultuur, met ruimte voor reflectie, dialoog en scherpe kwaliteitszorg.

We zetten in op:

17. Structurele netwerken in elke gemeente, onder coördinatie van het swv. Scholen werken hierin samen aan een thuisbij dekkend aanbod. De agenda is gebaseerd op gezamenlijke urgentie. De ALV stelt de lokale agenda's vast.
18. Na publicatie van het onderzoek van het Instituut voor inclusief onderwijs over onderinstroom van jonge kinderen in het gespecialiseerd onderwijs, ontwerpen besturen samen met het swv een aanpak en voeren deze uit.
19. De TWC van het swv onderzoekt de mogelijkheden om te werken met een experttafel met betrekking tot complexe TLV aanvragen, waar ook ouders onderdeel van zijn.
20. De TWC onderzoekt de mogelijkheden om expertise vanuit besturen te betrekken bij het opstellen van onafhankelijke deskundige verklaringen t.b.v. advies aan de TWC
21. Een verantwoordingscyclus met een kwaliteitsmonitor, ingericht door het swv. De monitor wordt gevuld door swv, besturen en scholen en is gebaseerd op de ambities uit dit plan.
22. Vertaling van dit ondersteuningsplan naar eigen meerjarenplannen van besturen en gemeenten op het gebied van onderwijs, jeugd en huisvesting. Zo borgen we de gezamenlijke visie en samenwerking duurzaam.

Meerjarenplanning van onze ambities

 Planontwikkeling

 Uitvoering en bijschaven

 Dit is wat we doen

Ambitie 1: Iedere leerling is welkom		2026	2027	2028	2029	2030
1.	Elke school geeft uitvoering aan de basisondersteuning.					
2.	Elke school geeft uitvoering aan het pact schoolaanwezigheid.					
3.	De zorgstructuur op school, met een multidisciplinair team, staat en is helder voor ouders. Een school kan een beroep doen op een orthopedagoog.					
4.	Elke school geeft, bij verwijzing van een leerling, uitvoering aan het terugkeerbeleid.					
5.	Besturen herzien, onder regie van het swv, de systematiek rondom TLV's, implementeren de besluiten en geven er uitvoering aan.					
6.	Besturen onderzoeken, onder regie van het swv, of (delen uit) gespecialiseerd onderwijs op een andere manier vormgegeven kan worden. Meer thuisnabij en meer inclusief in het regulier onderwijs.					

Ambitie 2: Vakmanschap is meesterschap		2026	2027	2028	2029	2030
1.	Besturen ontwikkelen onder regie van het swv, een uitwisselingsprogramma. Jeugdomein sluit hierop aan.					
2.	Besturen die dat willen bieden een gezamenlijke leergang voor inclusief leiderschap op school voor schoolleiders en kc'ers aan. Het swv neemt een coördinerende rol. Andere besturen bieden een alternatief.					
3.	Het swv organiseert jaarlijks een werkconferentie, waar de nieuwste inzichten op het gebied van inclusief onderwijs en ontmoeting centraal staan.					
4.	Professionals uit onze regio ontwikkelen, onder regie van het swv, thematische leernetwerken. Scholen brengen tijdens bijeenkomsten eigen leervragen in.					
5.	Scholen en besturen ontvangen, als dit nodig is, een terugkoppeling van de TWC na verwijzing een advies over wat de school anders zou kunnen doen.					

Ambitie 3: Een sterke pedagogische basis

	2026	2027	2028	2029	2030
1. Gemeenten investeren in toegankelijke, inclusieve schoolgebouwen en voorzieningen.					
2. Scholen en de gemeente (diensten) ontwikkelen gezamenlijke werkwijzen en duidelijke afspraken. Het swv neemt een coördinerende rol.					
3. Scholen en gemeenten werken, waar nodig, samen aan wijkgerichte vraagstukken en ontwikkelen integrale aanpakken, onder coördinatie van het swv					
4. Op het schaalniveau van gemeenten kiezen scholen/ besturen steeds voor minimaal 2 concrete inclusief onderwijs realisaties per jaar. Het swv kan coördineren.					
5. Actieve betrokkenheid van ouders en leerlingen bij het ontwerp en de evaluatie van het ondersteuningsaanbod op het niveau van het swv, georganiseerd en gefaciliteerd door het swv.					
6. Het swv ontwikkelt het ouder- en jeugdsteunpunt door naar een actief steunpunt.					

Ambitie 4: Structurele samenwerking

	2026	2027	2028	2029	2030
1. Onderwijsbesturen vertalen het ondersteuningsplan in eigen (strategische) plannen en schoolgidsen.					
2. Gemeenten vertalen het ondersteuningsplan in eigen (strategische) onderwijs- en jeugdplannen.					
3. Scholen vormen, onder regie van het swv, samen lokaal een netwerk om een dekkend, thuisnabij ondersteuningsaanbod te realiseren en onderhouden. De agenda van een netwerk wordt vastgesteld door de ALV					
4. Na publicatie van het onderzoek naar onderinstroom van het jonge kind in het gespecialiseerd onderwijs ontwerpen besturen, onder regie van het swv, een aanpak en geven samen uitvoering aan de afspraken.					
5. De TWC onderzoekt de mogelijkheden om te werken met een experttafel met ouders					
6. De TWC onderzoekt de mogelijkheden om expertise uit besturen te betrekken bij de deskundige verklaringen					
7. Het swv ontwerpt een monitor als onderdeel van de kwaliteitscyclus, gekoppeld aan de ambities van het ondersteuningsplan.					
8. Het swv ontwerpt een verantwoordingsinstrument als onderdeel van de kwaliteitscyclus, gekoppeld aan de ambities van het ondersteuningsplan.					

IV. Samenhangend thuisnabij dekkend ondersteuningsaanbod

Onze regio staat voor de opdracht om iedere leerling, ongeacht zijn of haar ondersteuningsbehoefte, optimaal te bedienen met een samenhangend, thuisnabij en dekkend ondersteuningsaanbod dat recht doet aan de diversiteit binnen onze leerlingpopulatie. Hierbij staat een sterke pedagogische basis centraal en werken we vanuit het principe dat de ondersteuning zoveel mogelijk rondom de leerling en in de klas wordt georganiseerd. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we dat ondersteuningsaanbod vormgeven: van de basisondersteuning in elke school tot de gespecialiseerde voorzieningen in de regio, steeds met als uitgangspunt dat alle leerlingen zoveel mogelijk in een passende onderwijsomgeving dichtbij huis kunnen opgroeien. Het ondersteuningsaanbod dat een school zelf biedt is beschreven in de schoolgids van school.

Partnerschap met leerlingen en ouders

Het hoorrecht van leerlingen en de gelijkwaardige rol van ouders vormen het uitgangspunt van ons ondersteuningsbeleid. De leerling staat centraal. Ouders zijn volwaardige partners in het zoeken naar passende ondersteuning. Ze denken structureel mee over de vormgeving en evaluatie van het beleid. Naast hun rol bij individuele plannen, dragen ze ook bij aan bredere beleidsontwikkeling op school. De school faciliteert een open, doorlopende dialoog. Ervaringen en perspectieven van ouders en leerlingen verbeteren de kwaliteit en effectiviteit van het ondersteuningsaanbod.

In de komende planperiode versterken we de stem van ouders en leerlingen. We zorgen voor duidelijke communicatie. Ouders en leerlingen denken mee over kwaliteit en aanbod op het niveau van IJssel Berkel. En het swv breidt het ouder- en jeugdsteunpunt uit tot een zichtbaar en toegankelijk aanspreekpunt. Het steunpunt is digitaal vindbaar. Ouders en leerlingen kunnen er terecht voor onafhankelijk advies via mail en telefoon. Een onafhankelijk adviseur inclusief onderwijs en een orthopedagoog staan klaar voor ondersteuning. Signalen van ouders en leerlingen worden geanalyseerd en meegenomen in het beleid. We verbeteren de vindbaarheid van informatie over het ondersteuningsaanbod. Iedereen moet de juiste weg naar ondersteuning kennen. Zo voorkomen we dat leerlingen tussen wal en schip vallen en groeit het vertrouwen in ons inclusieve stelsel.

De nadruk op partnerschap sluit aan bij onze ambitie voor een inclusieve schoolcultuur. Actief ouder- en leerlingpartnerschap versterkt de kwaliteit en het draagvlak van ons aanbod. Als ouders en leerlingen meedenken wordt ondersteuning effectiever en beter afgestemd.

Basiskwaliteit en versterkte basisondersteuning

Goed onderwijs begint met een stevige basis. Elke school binnen het swv voldoet aan de wettelijke normen van de onderwijsinspectie. Dit betekent een veilig pedagogisch klimaat, effectieve didactiek en een professionele organisatie. Hier bovenop bieden scholen basisondersteuning: hulp en begeleiding waarop iedere leerling mag rekenen. We versterken deze ondersteuning door gerichte professionalisering, tijdige preventie-interventies en het delen van expertise tussen scholen. Zo pakken we hulpvragen vroeg en planmatig op en maken we oplossingen beschikbaar voor alle leerlingen.

Onze basisondersteuning bestrijkt verschillende ontwikkelingsdomeinen van leerlingen:

1. **Lees- en spellingontwikkeling** – bevordering van geletterdheid en effectieve lees- en spellingsdidactiek.
2. **Rekenontwikkeling** – waarborgen van een sterke rekenbasis en bieden van gerichte hulp bij rekenproblemen.

3. **(Hoog)begaafde cognitieve en metacognitieve ontwikkeling** – extra uitdaging en begeleiding voor leerlingen met een (vermoed of vastgesteld) hoog leerpotentieel.
4. **Beneden gemiddelde cognitieve ontwikkeling** – ondersteuning voor leerlingen met een ontwikkelingsachterstand of leervertraging op bepaalde leergebieden.
5. **Sociaal-emotionele ontwikkeling, gedrag en executieve functies** – structurele aandacht voor een positief groepsklimaat, het aanleren van sociale en emotionele vaardigheden, en gerichte hulp aan leerlingen met vraagstukken op het gebied van gedrags- en aandachtvraagstukken.
6. **Fysieke ontwikkeling en praktische zelfredzaamheid** – ondersteuning voor leerlingen met lichamelijke beperkingen, medische behoeften of uitdagingen op het gebied van zelfverzorging en zelfredzaamheid.

We brengen deze domeinen systematisch in kaart. Per domein organiseren we passende protocollen, expertise en ondersteuning. Zo sluit de basisondersteuning aan op wat leerlingen in de klas nodig hebben. Daarmee geven we concreet invulling aan de verschuiving van een individugerichte benadering naar een meer contextuele benadering: we kijken niet alleen naar wat een individuele leerling nodig heeft, maar vooral naar wat de omgeving, de klas en de school nodig heeft om aan die behoefte tegemoet te komen. Een sterke basisondersteuning is essentieel voor inclusief onderwijs. Ze voorkomt dat hulpvragen escaleren.

Integrale zorgstructuur en extra ondersteuning op school

Ook wanneer de basisondersteuning op orde is, kan het voorkomen dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft. Daarom is het ondersteuningsaanbod op iedere school georganiseerd binnen een integrale zorgstructuur. Elke school werkt met een multidisciplinair ondersteuningsteam. In dit team werken interne onderwijsprofessionals samen met externe ondersteuners en partners. Zij delen een gezamenlijke visie op inclusief onderwijs en stemmen hun inzet af op het versterken van de pedagogische context in de school.

Wanneer de ondersteuningsvraag van een leerling de basisondersteuning overstijgt, kan de school een orthopedagoog inschakelen. Daarnaast is expertise uit het gespecialiseerd onderwijs en de jeugdhulp structureel verbonden aan de (multidisciplinaire) schoolteams. Op termijn kunnen reguliere scholen ook gebruikmaken van co-teaching. Een co-teacher vanuit het gespecialiseerd onderwijs observeert de onderwijspraktijk en adviseert de leerkracht of het team tijdens het leerproces.

De ondersteuning is in eerste instantie gericht op preventie en op het versterken van het onderwijs in de klas. Het doel is dat leerlingen met uiteenlopende ondersteuningsbehoeften onderwijs kunnen blijven volgen op hun eigen school, met passende ondersteuning. Als uit analyse van de ondersteuningsbehoeften van een leerling, klas of groep blijkt dat extra inzet nodig is, kan deze snel en flexibel worden ingezet. Een arrangement voor extra onderwijsondersteuning wordt bekostigd vanuit de middelen van het schoolbestuur op basis van een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).

Met deze werkwijze beperken we het aantal verwijzingen naar externe of gespecialiseerde voorzieningen. Doelstelling in dit ondersteuningsplan is dat deze arrangementen zich in de loop van de tijd steeds meer gaan richten op het ondersteunen van de leerkracht en het team, met als doel het pedagogisch-didactisch klimaat en de basisondersteuning in de klas en school te versterken. Daarmee verschuift de focus van de leerling naar de leeromgeving.

Jeugdhulp in het onderwijs met onderwijs-zorgarrangementen en jeugdhulp in de school

Een onderwijs-zorgarrangement (oza) richt zich op leerlingen met een onderwijs- en ondersteunings-behoefte waarin regulier of speciaal onderwijs niet alleen kan voorzien vanuit onderwijs(ondersteuning). Vanuit een integraal ontwikkelingsperspectief en een daarop afgestemd ondersteuningsaanbod wordt de brede ontwikkeling van leerlingen bevorderd op school, thuis en in de vrije tijd.

Bij een oza werken leerling en ouders samen met onderwijs, jeugdhulp en/of zorg. Deze samenwerking komt tot stand als leerlingen naast ondersteuning in het (speciaal) onderwijs ook jeugdhulp en/of zorg nodig hebben. De samenwerking gaat uit van één kind en één plan. Het uitgangspunt van oza's is om op school, thuis en in de vrije tijd de reguliere fysieke, cognitieve, mentale, sociale en emotionele ontwikkeling van een kind te ondersteunen en de continuïteit van de schoolloopbaan te bevorderen.¹¹

Oza's kunnen worden georganiseerd voor een individuele leerling of voor een groep leerlingen. Voor één leerling met een specifieke ondersteuningsvraag ligt het voor de hand deze leerling (en diens ouders en leerkracht) individueel te ondersteunen. Als er meerdere leerlingen zijn met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte is een groepsgerichte oza mogelijk effectiever en efficiënter. Oza's kunnen verschillen in het niveau van ondersteuning. Zo kan de ondersteuning specialistisch en langdurig, of juist licht en kortdurend zijn. Een oza kan één of meerdere doelstellingen hebben. De doelstelling hangt samen met de ondersteuningsbehoefte en het ontwikkelingsperspectief van de leerling. Het benoemen van de doelstelling van het oza in relatie tot de behoefte en het perspectief van de leerling helpt om het oza zo dicht mogelijk bij de leerling te organiseren. Daarom onderscheiden we hier verschillende doelstellingen:

- **Terugleiden** Deze oza's zijn bedoeld om uitgevallen leerlingen opnieuw te laten meedoen in onderwijs. Binnen de school of daarbuiten wordt een oza geboden met het doel de leerlingen 'klaar te maken' voor een onderwijsleersituatie of leerwerktraject. Onder andere trainingsgroepen en bovenscholse voorzieningen zijn voorbeelden van dit type oza's. Er is een duidelijk raakvlak met interventies rond het voorkomen van schooluitval en verzuim.
- **Opbouwen** Deze oza's zijn voor kinderen en jongeren die nog nooit of niet langdurig hebben deelgenomen aan onderwijs. De onderwijsdeelname moet zorgvuldig worden opgebouwd. Denk bijvoorbeeld aan het opbouwen van onderwijsuren of begeleiding bij de overgang en nazorg vanuit behandeling of een langdurige ziekenhuisopname. Bij het terugleiden of opbouwen krijgen kinderen en jongeren tijdelijk en/of gedeeltelijk onderwijs op een andere locatie.
- **Versterken** Deze oza's zijn erop gericht om leerlingen goed te laten functioneren in het onderwijs. De ondersteuning wordt geboden in de klas, eventueel afgewisseld met activiteiten buiten de klas. Denk bijvoorbeeld aan jeugdhulp of zorg in de klas of op school voor ondersteuning van een of meerdere leerlingen of een gecombineerd programma van onderwijs en activiteiten en/of opvang begeleid door een jeugdhulpmedewerker.¹²

¹¹ Zie voor meer informatie over onderwijs-zorgarrangementen en het opzetten ervan: [mao_gesprekskader_oza_cop.pdf](#) en [Hoe zet je een onderwijs-zorgarrangement op? | Nederlands Jeugdinstituut](#)

¹² Een aantal gemeenten binnen ons svv bieden dit type oza op school in het regulier (Brummen, Lochem en Zutphen) en speciaal onderwijs (Brummen, Bronckhorst, Lochem, Zutphen en Rheden in samenwerking met het Mozaïek en Anna Flokstraschool), zonder formele indicatie of verwijzing. Door deze integratie van jeugdhulp in het onderwijs ontstaat meer rust in school en klas. De nadruk ligt op preventie. De samenwerking met ouders is stevig. Leerkrachten krijgen meer ruimte om les te geven. Onnodige bureaucratie wordt voorkomen

- **Aanpassen** Deze oza's focussen zich op leerlingen die een aangepaste onderwijsleersituatie nodig hebben. Denk aan het pedagogisch-didactisch klimaat, de groepsgrootte of het aantal uren onderwijs. Jeugdhulp en onderwijs zijn meestal samen verantwoordelijk voor het begeleiden van deze groep. Bij ernstige, chronische problematiek is een structurele aanpassing van de onderwijssituatie vereist. Denk bijvoorbeeld aan klassen voor kinderen met autisme of structuur- en veiligheidsgroepen.
- **Doorleiden** Deze oza's ondersteunen bij wisselingen (in- en doorstroom) in de schoolloopbaan en de overgang naar arbeid of dagbesteding. Ze zijn relevant voor kinderen en jongeren die dit soort overgangen niet zonder begeleiding aankunnen. De benodigde ondersteuning varieert per kind. Denk bijvoorbeeld aan oza's onder begeleiding van jeugdhulp in dagbesteding, of begeleiding naar de arbeidsmarkt door jobcoaches/stagebegeleiders of jeugdhulpverleners.
- **Verrijken** Voor kinderen en jongeren voor wie deelname aan onderwijs niet of tijdelijk niet mogelijk is, maar die zich in een niet-schoolse setting wel verder kunnen ontwikkelen. Denk bijvoorbeeld aan een onderwijs- of ontwikkelingsaanbod op een zorgboerderij of een activerend dagbestedingsprogramma.

Specialistische ondersteuning en één geïntegreerd stelsel

Soms is ondersteuning binnen de reguliere basisschool niet voldoende. Dan is (tijdelijke) plaatsing in het gespecialiseerd onderwijs of een (deeltijd) arrangement van het swv nodig. Zo'n aanvraag met verwijzing gebeurt zorgvuldig en bij voorkeur tijdelijk. We houden de verbinding tussen school, thuis en gespecialiseerd onderwijs zo sterk mogelijk, om terugkeer naar het regulier onderwijs succesvol te laten verlopen.

Het toewijzingskader voor een (tijdelijke) toelaatbaarheidsverklaring of (deeltijd) arrangement van het swv

Binnen het swv gebruiken we een stapsgewijs toewijzingskader voor toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) en (deeltijd)arrangementen.¹³ De reguliere school start met optimale basisondersteuning en werkt handelingsgericht. De leerkracht signaleert een ondersteuningsvraag en zet, in overleg met collega's en de ib'er of kc'er, lichte interventies in. Werkt dit niet voldoende, dan organiseert de ib'er/kc'er een ondersteuningsteam (OT) met ouders, eventueel de leerling en zo nodig (externe) specialisten, zoals een orthopedagoog.

Als blijkt dat de ondersteuningsbehoefte de basisondersteuning overstijgt, stelt de school samen met betrokkenen een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Dit vormt de basis voor extra ondersteuning, uitgevoerd onder regie van de school. De voortgang wordt regelmatig met ouders (en leerling) besproken en bijgesteld. Blijft de school handelingsverlegen en biedt herplaatsing op een andere reguliere school geen oplossing, dan vragen school en ouders samen een (tijdelijke) TLV of (deeltijd)arrangement aan bij het swv. De school stelt hiervoor een aanvraag samen op basis van de afspraken in het toewijzingskader en dient deze in bij de toewijzingscommissie (TWC) via *Kindkans*.

Het secretariaat van de TWC controleert de compleetheid van de aanvraag en plaatst het op de agenda van de TWC. De TWC raadpleegt, in het geval van de aanvraag van een TLV, twee onafhankelijke deskundigen voor advies en beoordeelt de aanvraag. De directeur-bestuurder van het swv neemt op basis van de adviezen en de beoordeling door de TWC een besluit over de toelaatbaarheid van de leerling. School en ouders ontvangen een gemotiveerd besluit schriftelijk en via *Kindkans*.

¹³ Zie bijlage 4 voor het Toewijzingskader (2026) van swv IJssel Berkel. Het kader is met bijlagen ook te vinden via www.ijsselberkel.nl

In dit besluit kan de TWC een verbeteradvies meegeven aan de aanvragende school, als het dossier daar aanleiding toe beidt. De aanvragende school blijft, als gevolg van de wettelijke zorgplicht, verantwoordelijk voor het vinden van een passende plek voor de leerling.

De inbreng van ouders en leerling is geborgd. Ouders hebben instemmingsrecht op het handelingsdeel van het OPP. Hun zienswijze wordt toegevoegd aan de aanvraag. De leerling heeft hoorrecht en dit wordt door de aanvragende school toegepast. Zijn of haar mening wordt opgenomen in het OPP en meegewogen. Als ouders niet instemmen met de aanvraag, organiseert de TWC een hoorzitting waarin ouders en eventueel de leerling hun visie geven voordat een besluit wordt genomen.

Besluiten over toelaatbaarheid zijn gebaseerd op duidelijke criteria en onafhankelijke deskundigenadviezen. Daarbij wordt bepaald welk type onderwijs (regulier, SBO of SO) en welke bekostigingscategorie (laag, midden, hoog) past bij de ondersteuningsbehoefte. Deze categorieën, criteria, het stappenplan en de werkwijze van de TWC staan in het toewijzingskader beschreven. Daarin hebben we ook afgesproken dat een aanvraag voor een verlening of wijziging van bekostigingscategorie geldt als een nieuwe aanvraag.

Gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen

Wanneer met een TLV is vastgesteld dat een leerling het beste naar een gespecialiseerde school kan gaan, zorgen de oorspronkelijke en ontvangende school voor een soepele, warme overdracht. De oorspronkelijke of een andere reguliere school blijft, volgens de afspraken in het terugkeerbeleid, betrokken bij de leerling om een eventuele terugkeer voor te bereiden. Dit is niet nodig als terugkeer van de leerling niet binnen de mogelijkheden valt. Binnen IJssel Berkel bestaan diverse gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen die samen een dekkend netwerk vormen:

- **Speciaal basisonderwijs (SBO):** Voor leerlingen die meer nodig hebben dan het regulier onderwijs biedt, maar voor wie cluster 3 of 4 niet passend is. SBO biedt een kleinschalige, gestructureerde leeromgeving met extra pedagogische en didactische ondersteuning. Toegang verloopt via de TWC van het swv (TLV-procedure).
- **Speciaal onderwijs cluster 1:** Voor leerlingen met een visuele beperking. Bartiméus verzorgt dit onderwijs in onze regio en is partner van het swv. Ook is er aanbod vanuit Koninklijke Visio. De focus ligt op omgaan met de beperking, zoals mobiliteitstraining, braille en hulpmiddelen. Ook bieden zij ambulante begeleiding aan reguliere en andere speciale scholen. Aanvraag voor deelname in cluster 1 onderwijs of voor ondersteuning vanuit cluster 1 in de reguliere school, verloopt via een eigen procedure los van het swv. Het swv kan scholen en ouders hierover informeren, als dat nodig is.¹⁴
- **Speciaal onderwijs cluster 2:** Voor leerlingen met auditieve beperkingen of ernstige spraak- en taalmoeilijkheden. Kentalis verzorgt dit onderwijs in onze regio en is partner van het swv. Leerlingen leren communiceren met gebaren of ondersteunende methoden. Er is veel aandacht voor taal en sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook hier is ambulante ondersteuning mogelijk. Aanvraag voor deelname in cluster 2 onderwijs of voor ondersteuning vanuit cluster 2 in de reguliere school, verloopt via een eigen procedure los van het swv. Het swv kan scholen en ouders hierover informeren, als dat nodig is.¹⁵

¹⁴ Lees meer over het aanvragen van onderwijsondersteuning vanuit cluster 1 of deelname in cluster 1 onderwijs via [Leren en onderwijs - Bartimeus](#) en [Scholen Koninklijke Visio voor slechtziende en blinde leerlingen](#).

¹⁵ Lees meer over het aanvragen van onderwijsondersteuning vanuit cluster 2 onderwijs of deelname in cluster 2 onderwijs via [simea-brochure-van-vraag-naar-ondersteuning-nov-2014_.pdf](#) en [Aanmelden onderwijs | Kentalis](#)

- **Speciaal onderwijs cluster 3:** Voor leerlingen met een lichamelijke beperking, een verstandelijke beperking en/of een chronische ziekte, die behoefte hebben aan een sterk aangepaste leeromgeving. Cluster 3-scholen stemmen hun onderwijs af op de mogelijkheden en ontwikkeling van de leerling en werken vaak nauw samen met zorginstellingen of revalidatiecentra. In onze regio zijn er de Anne Flokstraschool (Zutphen), De Leeuwerikschool (Neede), de Daniël de Brouwerschool (Wilp) en de Lans (Brummen). De aanvraag voor cluster 3 onderwijs verloopt via de TWC van het swv.
- **Speciaal onderwijs cluster 4:** Voor leerlingen met ernstige gedragsproblemen of psychiatrische problematiek. Zij hebben baat bij een voorspelbare, kleinschalige leeromgeving met specialistische begeleiding. De nadruk ligt op gedragsregulatie, sociale vaardigheden en intensieve ondersteuning. In onze regio bieden SO De Springplank (Zutphen), SO Klein Borculo (Borculo) en De Lans (Brummen) cluster 4-onderwijs. De aanvraag voor cluster 4-onderwijs verloopt via de TWC van het swv.

Terugkeer naar het regulier onderwijs, tenzij...

We hanteren het principe: terugkeer naar regulier onderwijs, tenzij dat niet haalbaar is. Bij elke plaatsing in het gespecialiseerd onderwijs onderzoeken we actief of terugkeer mogelijk en wenselijk is. We hebben hiervoor een terugplaatsingsbeleid¹⁶ opgesteld. Daarin staat hoe scholen samen met ouders en leerling beoordelen of terugkeer kan, en wat daarvoor nodig is. De terugkeer verloopt via een stappenplan dat samen met ouders is vastgesteld. Dit stappenplan, waarbij de school van terugkeer meedenkt, wordt pas opgesteld nadat ouders toestemming hebben verleend hiervoor. Om een terugkeer goed en soepel te laten verlopen kunnen scholen gebruik maken van een tijdelijk terugplaatsingsarrangement van het swv via de TWC. Dit biedt extra ondersteuning.

Ondersteuning voor meer- en hoogbegaafde leerlingen

Inclusief onderwijs betekent ook aandacht voor meer- en hoogbegaafde leerlingen, zeker als zij op school tegen uitdagingen aanlopen. Daarom bieden we een samenhangend, thuisnabij aanbod met extra ondersteuning bovenop de basisondersteuning van elke school..

- **Bovenschools aanbod:** het *Vooruitwerklab* is een tijdelijk aanvullend onderwijsarrangement van het swv dat tot het einde van het schooljaar 2027–2028 aangeboden wordt. Leerlingen ontdekken hun manier van denken en leren, ontwikkelen leerstrategieën en werken aan samenwerking en zelfsturing. Leerkrachten en scholen ontvangen praktische adviezen om deze leerlingen beter te begeleiden. Besturen binnen het swv streven ernaar dat op basis van nut en noodzaak, scholen thuisnabij een vergelijkbaar aanvullend onderwijsarrangement ontwikkelen en dit kunnen aanbieden op het moment dat het *Vooruitwerklab* stopt. In de gemeente Voorst is een *plusklas* van SKBG. Voorster basisschoolleerlingen kunnen hier terecht voor extra verrijking, met een arrangement uit eigen bestuur.
- **Deeltijdonderwijs Da Vinci:** Voor leerlingen uit groep 5 t/m 8 die vier dagdelen per week verrijkingsonderwijs volgen. Dit aanbod is bedoeld voor leerlingen bij wie het reguliere onderwijs en ander plusaanbod onvoldoende aansluit. De leerling blijft ingeschreven op de eigen school, die verantwoordelijk blijft voor het leerproces en de zorgplicht. De samenwerking tussen school en Da Vinci Deeltijd is intensief. Deelname aan Deeltijd Da Vinci verloopt via een door de TWC afgegeven arrangement van het swv.

¹⁶ Zie bijlage 3 voor het Terugplaatsingsbeleid (2026) van swv IJssel Berkel. Het beleid met bijlagen, waaronder meer informatie over het arrangement terugplaatsing, is ook te vinden via www.ijsselberkel.nl

- **PO-VO-programma:** Een samenwerking met het voortgezet onderwijs in Zutphen voor leerlingen uit groep 7 en 8 wordt vormgegeven voor het Elligant (VO-school). Leerlingen volgen uitdagende modules buiten het reguliere curriculum, gericht op metacognitieve, leer- en motivatievaardigheden. Plaatsing verloopt via een selectieprocedure van het Elligant. Deelname wordt gefinancierd door schoolbesturen op basis van met het Elligant gemaakte afspraken. Als swv hebben we de ambitie om PO/VO aanbod op meer plekken in de regio aan te kunnen bieden, in een samenwerking met andere VO-scholen.

Leerlingen met een TLV voor het SO-cluster 4 en een meer- en hoogbegaafd profiel ontvangen binnen ons swv passende ondersteuning. Tot het einde van het schooljaar 2026 – 2027 kunnen leerlingen in aanmerking komen voor een TLV voor SBO Da Vinci Voltijd. Met de start van het schooljaar 2027 – 2028 vervalt deze mogelijkheid, omdat we kiezen voor inclusief en thuisnabij regulier onderwijs. Voor leerlingen die al deelnemen in SBO Da Vinci Voltijd verandert er niets.

Schoolaanwezigheid bevorderen en thuiszitters ondersteunen

Iedere leerling heeft recht op onderwijs. Thuiszitten is geen optie. Daarom voeren we een actief beleid om schoolverzuim te voorkomen. Dit beleid is vastgelegd in het regionale Pact voor Schoolaanwezigheid van alle schoolbesturen, scholen en gemeenten binnen IJssel Berkel. De aanpak is preventief en bestaat uit zes bouwstenen:

1. **Versterken van een positief pedagogisch klimaat:** het creëren van een veilige, stimulerende schoolomgeving, waar leerlingen zich gezien en gesteund weten en waar problemen vroegtijdig worden opgemerkt.
2. **Gelijkwaardig samenwerken tussen de leerling, ouders en school:** op basis van wederzijds vertrouwen en open communicatie, zodat bij (dreigend) verzuim snel samen naar een oplossing wordt gezocht.
3. **Vroegtijdig signaleren van risico's:** systematisch monitoren van de aanwezigheid en het welzijn van leerlingen, om eerste signalen van terugtrekgedrag of problemen direct te onderkennen.
4. **Mobiliseren van passende ondersteuning:** zodra dreigt dat een leerling uitvalt, wordt onmiddellijk de juiste hulp ingeschakeld – binnen de school of via externe partners – om erger te voorkomen.
5. **Systematisch volgen van aanwezigheid:** duidelijke afspraken over het registreren en bespreken van aanwezigheid en afwezigheid, zodat verzuimpatronen tijdig aan het licht komen en kunnen worden aangepakt.
6. **Samenwerken als schoolteam en met partners:** leerkracht, ib/kc, schoolleider en (externe) ondersteuners werken als één team rondom iedere leerling, met steun van leerplicht en jeugdhulp.

Deze bouwstenen vormen een integraal kader waarmee scholen samen met ketenpartners schooluitval voorkomen. Als het nodig is heeft het swv met doorzettingsmacht de regie in complexe situaties, om te voorkomen dat leerlingen tussen wal en schip vallen. Het streven is dat er binnen ons swv geen onnodige thuiszitters zijn. Bij eerste signalen van verzuim handelen we snel en samen. We streven altijd naar een sluitende, thuisnabije oplossing, soms met een onderwijs-zorgarrangement en soms met een flexibele onderwijs interventie beschikbaar via een arrangement van de TWC van het swv:

- **Keukentafelonderwijs (KTO):** voor leerlingen die door psychische redenen tijdelijk niet naar school kunnen. In overleg met ouders en school wordt KTO¹⁷ aangevraagd via de TWC van het swv en ingezet. Een gespecialiseerde leerkracht verzorgt onderwijs aan huis, ondersteund met digitale middelen. Doel is terugkeer naar school. De leerling blijft ingeschreven op de eigen school, die verantwoordelijk blijft voor het onderwijs en de zorgplicht

Daarnaast ontwikkelen we met partners in Gelderland een nieuw arrangement:

- **Digitaal onderwijs:** voor leerlingen die door psychische of lichamelijke redenen tijdelijk niet naar school kunnen. Dit maatwerkarrangement, beschikbaar vanaf schooljaar 2027–2028¹⁸, richt zich op terugkeer naar school. Het onderwijs sluit aan bij het ontwikkelperspectief van de leerling en kan hybride worden aangeboden. De leerling blijft ingeschreven op de eigen school, die verantwoordelijk blijft. Gespecialiseerd onderwijs voert het programma uit, ondersteund door gedragswetenschappers en vakleerkrachten.

Met deze combinatie van preventie en maatwerk bieden we een sluitend, thuisnabij vangnet. Leerlingen krijgen tijdig hulp. We lossen problemen zoveel mogelijk binnen de reguliere setting op. Als uitval toch nodig is, zorgen we voor passende overbrugging gericht op snelle terugkeer

Onderwijs voor nieuwkomers

Ook voor nieuwkomers en leerlingen die korter dan twee jaar in Nederland zijn, is er een passend en thuisnabij aanbod. Na inschrijving op een reguliere basisschool kunnen zij tijdelijk deelnemen aan een taalschakelklas. Deze klassen zijn opgezet door schoolbesturen in samenwerking met gemeenten. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een convenant tussen besturen, gemeenten en het swv.¹⁹ De coördinator taalschakelklassen van het swv voert de afspraken uit. Professionals uit de taalschakelklassen vormen samen een expertteam. Het swv organiseert met dit team na-/bijscholing voor leerkrachten van aanmeldscholen.

In de taalschakelklas krijgen leerlingen intensief onderwijs in Nederlands als tweede taal (NT2), met aandacht voor hun sociaal-emotionele ontwikkeling en het wennen aan het Nederlandse onderwijs-systeem. Doel is een snelle en goede overstap naar het reguliere onderwijs op een thuisnabije basisschool. Daarom blijft de aanmeldschool tijdens de plaatsing betrokken. Zo voelen leerlingen zich welkom en ondersteund, en maken zij een goede start, ongeacht achtergrond of taalniveau. Als een leerling in de taalschakelklas wordt verwezen naar het gespecialiseerd onderwijs, dan is de taalschakelklas de aanvragende school, omdat deze de leerling het beste kent. De aanmeldschool is de school waarnaar met het gespecialiseerd onderwijs terugplaatsing wordt voorbereid, als dit een goed idee is. De bekostiging voor deze leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs blijft collectief.

¹⁷ Zie www.ijsselberkel.nl voor meer informatie over het arrangement Keukentafelonderwijs en wat ervoor nodig is om hiervoor in aanmerking te komen.

¹⁸ Zie tzt. voor meer informatie www.ijsselberkel.nl over het arrangement Digitale School en wat ervoor nodig is om hiervoor in aanmerking te komen.

¹⁹ Zie bijlage 6 voor het Convenant Taalschakelklassen voor het meest actuele convenant tussen besturen en gemeenten.

V. Kwaliteitszorg en verantwoording

Met het schoolbestuurlijk model hebben scholen en besturen meer beleids- en financiële ruimte. Binnen de kaders van het ondersteuningsplan bepalen zij zelf hoe zij middelen inzetten, zolang dit bijdraagt aan de afgesproken ambities en doelen. Deze vrijheid vraagt ook om verantwoordelijkheid, verantwoording en het volgen van ontwikkelingen. Dit doen we via de kwaliteitszorgcyclus, onder andere met een monitor gebaseerd op de data uit *Perspectief op School* (POS), ons gezamenlijk kwaliteitszorgsysteem.

Q1 – Voorjaar (april/mei)

In april/mei voert de directeur-bestuurder voorjaarsgesprekken met de besturen. Doel is het duiden van de inhoudelijke en financiële verantwoording en voortgang, gebaseerd op de ambities en doelen uit het ondersteuningsplan. Besturen bereiden dit gesprek voor in overleg met hun scholen, waarbij de Inclusiewijzer gebruikt kan worden als reflectietool. Ook bespreken we de focus voor het komende schooljaar en de mogelijke impact op gezamenlijke plannen.

Vorbereiding:

- Besturen leveren hun verantwoording uiterlijk eind maart in, waarbij het verantwoordingsformat van het swv wordt gebruikt. Dit format ontvangen besturen begin januari van het swv.
- Scholen vullen uiterlijk eind maart de vragenlijst van POS over basis- en extra ondersteuning in. De uitnodiging hiertoe ontvangen scholen begin januari van het swv.
- Het swv levert begin april kwaliteitsrapportages aan bij besturen: één rapportage op bestuursniveau en één het niveau van het swv. Op basis van kengetallen uit POS geven de rapportages inzicht in vorderingen van ambities en doelstellingen.
- De besturen formuleren in de derde week van april een agenda voor het voorjaarsgesprek dat in mei wordt gevoerd met de directeur-bestuurder van het swv. Hierbij kunnen de eigen verantwoording, resultaten van de vragenlijsten en kwaliteitsrapportages betrokken worden. De directeur-bestuurder van het swv vult deze eventueel aan met eigen vragen.

Q2 – Juni

Het swv vat de gesprekken samen in een verantwoordingsverslag. Dit wordt onderdeel van het jaarverslag en de jaarrekening. Als ontwikkelingen of gesprekken aanleiding geven tot aanpassing van plannen, bespreekt het swv een voorstel met de ALV, OPR en RvT. Dit voorstel komt in de eerste voortgangsrapportage van het lopende jaar. Deze rapportage wordt door het swv opgemaakt, waarbij actuele data uit POS wordt gebruikt. In deze periode vindt ook een tevredenheidsonderzoek plaats onder ouders, leerkrachten of leerlingen, uitgezet door het swv.

Q3 – Najaar (sept./okt.)

Het swv organiseert een najaarsgesprek: een werkbijeenkomst met beleidsmakers van besturen, gemeenten en andere partners. Ook ouders worden uitgenodigd. Gespreksthema's komen voort uit het jaarverslag, de eerste en tweede voortgangsrapportage van het swv en het tevredenheidsonderzoek. We bespreken of verdiepend kwaliteitsonderzoek nodig is, en zo ja, wat en hoe. De directeur-bestuurder bespreekt deze stukken ook met de OPR, ALV en RvT.

Q4 – Eindjaar (nov./dec.)

De opbrengst van de werkbijeenkomst vormt de basis voor het jaarplan en de begroting die opgemaakt worden door het swv. Deze worden in Q4 besproken met de OPR en vastgesteld door de ALV en RvT.

Kwaliteitscriteria en bijbehorende indicatoren

Om te volgen of de ambities en doelen uit dit ondersteuningsplan worden gerealiseerd, hanteren we zes bestuurlijke kwaliteitscriteria met eigen indicatoren. De criteria vormen de kern van de verantwoording door besturen en van de voortgangsrapportages van het swv. Met de indicatoren maken we zichtbaar of de gewenste ontwikkeling plaatsvindt voor leerlingen, ouders, scholen en partners. De criteria geven richting aan gesprekken, verantwoording en bijsturing en vormen de basis in onze kwaliteitscyclus. De set is bewust compact gehouden om focus te behouden.

1. Basisondersteuning en inclusieve onderwijspraktijk zijn op orde

Goed onderwijs begint in de klas. Scholen beschikken over stevige basisondersteuning en organiseren ondersteuning zoveel mogelijk in de klas. We bespreken of scholen voldoen aan de afspraken, of de beweging naar contextgerichte ondersteuning gemaakt wordt en of scholen zich ontwikkelen richting een inclusieve leeromgeving. Dit criterium sluit aan bij de ambities iedere leerling is welkom en Vakmanschap is meesterschap.

Indicatoren:

- In 2028 voldoet 85% van de scholen aan de afspraken over basisondersteuning, in 2030 100%. Dit blijkt uit resultaten vanuit POS, op basis van de vragenlijst die wordt ingevuld door scholen.
- In 2030 is het aantal contextgerichte arrangementen met 60% toegenomen t.o.v. 2026. Dit blijkt uit analyse van de TWC en uit de jaarlijkse verantwoording door besturen.
- In 2029 heeft 100% van de scholen helder op welke punten doorontwikkeling nodig is richting een inclusieve leeromgeving en werken hier planmatig aan. Dit blijkt uit de jaarlijkse verantwoording door besturen.

2. Ondersteuningsvragen worden tijdig herkend en snel opgepakt

Dit criterium sluit aan bij de ambitie Pedagogische basis. Vroege inzet voorkomt escalatie en zwaardere hulp. We bespreken of signalering, analyse en eerste acties binnen de afgesproken termijnen plaatsvinden en of afstemming met jeugdhulp tijdig gebeurt.

Indicatoren:

- Vanaf 2028 wordt in 90% van de casussen binnen 4 weken na signalering actie ondernomen. Dit blijkt uit de verantwoording door besturen en uit een tevredenheidsonderzoek op het niveau van het swv.
- In 80% van de complexe casussen met onderwijs en jeugdhulp is binnen 8 weken een afgestemde aanpak vastgesteld. Dit blijkt uit de jaarlijkse verantwoording door besturen en uit tevredenheidsonderzoek op het niveau van het swv.

3. Schooluitval wordt voorkomen

Thuiszitten en breuken in de schoolloopbaan tonen aan waar ondersteuning tekortschiet. We bespreken of inzet op aanwezigheid, ondersteuning en overdracht leidt tot continuïteit. Dit criterium sluit aan bij de ambitie iedere leerling is welkom en Pedagogische basis

Indicator:

- Het totaal aantal thuiszitters dat langer dan 2 maanden thuiszit daalt jaarlijks met 20%, waarbij vanaf 2028 75% van leerlingen die (gedeeltelijk) thuiszitten binnen 8 weken onderwijs genieten, met een onderling afgestemd opbouwplan. Dit blijkt uit de thuiszittersregistratie van het swv. Deze registratie is opgebouwd met gegevens van scholen over geregistreerd verzuim van leerlingen.

4. Toeleiding, verwijzing en terugplaatsing zijn zorgvuldig, tijdelijk en thuisnabij

Verwijzen en terugplaatsen moeten goed onderbouwd, tijdig en tijdelijk zijn. Dit criterium sluit aan bij de ambities iedere leerling is welkom en Structurele samenwerking. We bespreken of dit lukt en of terugkeer naar regulier onderwijs wordt voorbereid.

Indicatoren:

- Vanaf 2027 voldoet 100% van de verwijzingsdossiers aan de criteria uit het toewijzingskader. Dit blijkt uit een jaarlijkse analyse van de TWC.
- Vanaf 2026 leidt minimaal 90% van de dossiers binnen 6 weken tot een besluit van de TWC. Dit blijkt uit een jaarlijkse analyse van de TWC.
- Waar dit niet gehaald wordt is in 100% van de dossiers helder waarom dit zo is en zijn de aanvragende school en ouders hierover geïnformeerd. Dit blijkt uit een jaarlijkse analyse van de TWC en uit tevredenheidsonderzoek.
- Vanaf 2028 geven ouders en onderwijsprofessionals het proces van toewijzing minimaal een 8 en verbeteringen worden toegepast, tenzij dit beargumenteert niet wordt gedaan. Dit blijkt uit een doorlopend tevredenheidsonderzoek van het swv en uit analyse van de TWC.
- In 2030 is het aantal nieuwe verwijzingen naar gespecialiseerd onderwijs met 40% gedaald t.o.v. 2026. Dit blijkt uit POS monitoring.

(in 2025 ging het om 43 aanvragen SBO en 14 verleningen in het SBO en om 73 aanvragen SO en 23 verleningen in het SO. In totaal zijn dat 153 aanvragen. Uitgaande van deze getallen kom je dan in 2029 uit op 92 aanvragen totaal – nieuw en verlenging)

- In 2030 is het aantal succesvolle terugplaatsingen met 50% gestegen t.o.v. 2026. Dit blijkt uit een jaarlijkse analyse van de TWC en uit POS monitoring.
- In 2030 volgt minimaal 98% van de leerlingen onderwijs op een school dichtbij huis. Dit blijkt uit POS monitoring.

5. Samenwerking leidt tot samenhangende aanpak en thuisnabij dekkend aanbod

Dit criterium sluit direct aan bij ambities iedere leerling is welkom, Vakmanschap is meesterschap en Structurele samenwerking. Inclusief onderwijs vraagt samenwerking rond leerlingen én op bestuurlijk niveau. We bespreken gezamenlijke aanpak, regie en afstemming, en verantwoordelijkheid voor spreiding en toegankelijkheid.

Indicatoren:

- Vanaf 2028 is er in 80% van de complexe casussen één afgestemd plan. Dit blijkt uit de jaarlijkse verantwoording door besturen en uit tevredenheidsonderzoek op het niveau van het swv.
- Vanaf 2029 wordt er in 100% van de gemeenten gewerkt met gezamenlijke werkafspraken of een gedeeld afwegingskader tussen scholen en gemeente. Dit blijkt uit de jaarlijkse verantwoording door besturen en uit tevredenheidsonderzoek op het niveau van het swv.
- Vanaf 2028 nemen alle scholen deel aan een lokaal netwerk dat verantwoordelijk is voor de ontwikkeling, realisatie en benutting van thuisnabij dekkend aanbod. Dit blijkt uit de jaarlijkse verantwoording door besturen.
- Uiterlijk in 2028 hebben 100% van de scholen in een netwerk bestaande uit scholen in een herkenbare lokale context in beeld wat er nodig is voor een samenhangend thuisnabij ondersteuningsaanbod voor alle leerlingen en een bijbehorende uitvoeringsagenda. Dit blijkt uit de door de ALV vastgestelde uitvoeringsagenda's per netwerk in 2027 en 2028.

6. Kwaliteitssturing leidt tot aantoonbare bijsturing

Ambities tellen pas als ze leiden tot actie. We bespreken of gegevens worden gebruikt voor keuzes, afspraken en opvolging. Dit criterium heeft betrekking op ambitie Structurele samenwerking.

Indicatoren:

- Uiterlijk in 2028 hebben alle besturen het ondersteuningsplan vertaald naar eigen beleid en documenten, waaronder strategisch beleidsplan en schoolgidsen. Dit blijkt uit de jaarlijkse verantwoording door besturen.
- Uiterlijk in 2030 hebben alle gemeenten het plan vertaald naar eigen beleid, waaronder huisvesting en jeugdbeleid. Dit blijkt uit een jaarlijkse inventarisatie door het swv bij gemeenten.
- Vanaf 2027 voeren alle besturen jaarlijks het voorjaarsgesprek met de directeur-bestuurder op basis van de afgesproken voorbereiding, waarbij vervolgafspraken binnen de afgesproken termijn worden opgevolgd. Dit blijkt uit de jaarlijkse verantwoording door besturen.

Aanvullende kwaliteitsinformatie met tevredenheidsonderzoek en verdiepend kwaliteitsonderzoek

Naast de criteria verzamelen we informatie over ervaringen van ouders, leerlingen, leerkrachten en partners. Zo krijgen we op het niveau van het swv zicht op hoe ondersteuning wordt beleefd en waar verbetering nodig is. Aandachtspunten en aanbevelingen worden waar goed en nodig toegepast en uitgevoerd op het betreffende niveau of door de betreffende organisatie.

We meten in ieder geval:

- Doorlopend de tevredenheid van ouders en onderwijsprofessionals over het proces van toewijzing
- Incidenteel de tevredenheid van ouders en onderwijsprofessionals over snelheid, samenhang en begrijpelijkheid van ondersteuning.
- Incidenteel de tevredenheid en ervaring van ouders en onderwijsprofessionals over partnerschap, invloed en ondersteuning

Elke twee jaar voeren we verdiepend kwaliteitsonderzoek uit. In het najaarsgesprek bepalen we samen waar dit onderzoek naar uit zou moeten gaan en hoe we dit aanpakken. Verdiepend kwaliteitsonderzoek maakt patronen en verbeterpunten zichtbaar die niet uit reguliere monitoring komen. Zo combineren we sturing op kernindicatoren met verdieping op systeemniveau. In kalenderjaren 2025 en 2026 loopt er een kwaliteitsonderzoek naar de onderinstroom van het jonge kind in het gespecialiseerd onderwijs door het Instituut voor Inclusief Onderwijs.

Tot slot

In de meerjarenplanning werken we aan doelen rond TLV-sturing en -financiering, organisatie van gespecialiseerd onderwijs, en instroom van jonge kinderen en leerlingen uit groep 7 en 8 in het gespecialiseerd onderwijs. Deze thema's kunnen leiden tot aanvullende bestuurlijke besluiten over criteria en indicatoren.

Financiën

Organisatie en financieel model sluiten op elkaar aan

We richten ons de komende vier jaar op vier ambities met bijbehorende doelen. Het financieel model ondersteunt dit. We sturen zoveel mogelijk middelen naar besturen en scholen, na aftrek van de middelen die het swv nodig heeft voor zijn taken. Elke bestuur ontvangt middelen op basis van het aantal leerlingen op peildatum 1 februari.²⁰ Ondersteuning van leerlingen ligt zoveel mogelijk bij de scholen. Dit geeft scholen en besturen maximale invloed op de inrichting van ondersteuning en uitvoering van afspraken. We besteden middelen rechtmatig en doelmatig.

We werken met een planning- en controlcyclus voor inhoudelijke en financiële planning, evaluatie en verantwoording. Om zicht te houden op de middellange termijn en aan te sluiten bij het ondersteuningsplan, maken we een meerjarenbegroting. Hierin zijn de ambities vertaald en de basistaken verdeeld over programma's. We blijven met het eigen vermogen onder de signaleringswaarde. Het swv zorgt dat middelen maximaal worden besteed aan hun doel.

Doelmatige besteding van ondersteuningsmiddelen

We besteden ondersteuningsmiddelen doelmatig en rechtmatig. Rechtmatigheid betekent dat de inzet past binnen de wettelijke opdracht en het ondersteuningsplan, en ten goede komt aan leerlingen. Doelmatigheid betekent dat we middelen efficiënt en gericht inzetten voor passende ondersteuning. Ook loonkosten voor ib/kc en andere formatie vallen hieronder, mits deze bijdragen aan versterking van de basisondersteuning. We leggen verantwoording af over de koppeling tussen middelen, activiteiten en resultaten. Om doelmatigheid te beoordelen, hebben we onze ambities en doelen meetbaar geformuleerd. Via verantwoording leggen we de relatie vast tussen doelen en middelen. We monitoren en voeren de dialoog met betrokkenen op passende momenten. Verantwoordingsrapportages vormen de basis voor deze gesprekken. De Raad van Toezicht (RvT) heeft in haar toezichtvisie²¹ vastgelegd wat zij verwacht van doelmatige besteding en bespreekt dit met de directeur-bestuurder.

Majeure thema's met financiële impact vragen om nadere dialoog

We werken met de vastgestelde begroting 2026 en een meerjarenbegroting vanaf 2027. Ontwikkelingen uit dit ondersteuningsplan beïnvloeden deze begroting. Tegelijk voeren we de overgang door van een hybride naar een schoolbestuurlijk model. Omdat enkele grote thema's met financiële impact in 2026 nog nadere bespreking vragen, blijven we in 2026 werken met de bestaande begroting. Wijzigingen verwerken we in de begroting 2027 en de meerjarenbegroting vanaf 2028. Hieronder benoemen we de thema's die dit betreft. Daarna lichten we toe hoe we de programma's in de begroting koppelen aan het ondersteuningsplan en hoe we dit vertalen naar de begroting 2027 en verder.

Thema's met invloed op de begroting 2027 en de meerjarenbegroting 2028 en verder

1. Verkenning alternatieven rondom financiering van TLV's en ondersteuning van zwaardere ondersteuningsbehoeften.

De ALV wil de collectieve financiering van TLV's door reguliere schoolbesturen heroverwegen. Dit gesprek zijn wij eind 2025 gestart en vraagt nog om aandacht in 2026. We gaan ervan uit dat het aantal TLV-aanvragen beïnvloedbaar is en ook dat meer middelen in het regulier onderwijs meer inclusief onderwijs mogelijk maakt.

²⁰ Op het moment dat het swv financiële middelen tekortkomt om uitvoering te geven aan de opdracht van het swv, worden deze kosten in mindering worden gebracht op de ondersteuningsmiddelen die besturen ontvangen.

²¹ Toezichtvisie Raad van Toezicht, swv IJssel Berkel (2026) via de website van het swv.

Daarnaast onderzoeken we in 2026 alternatieven voor de organisatie van het gespecialiseerd basisonderwijs, de inzet van initiatieven zoals SNS-klassen en ondersteuning van specifieke doelgroepen zoals het jonge kind. Doel is bij te dragen aan inclusiever onderwijs. Tegelijk blijven we als swv verantwoordelijk voor leerlingen die duurzaam zijn aangewezen op gespecialiseerd onderwijs, zoals leerlingen met ernstige meervoudige beperkingen. De uitkomsten van deze gesprekken kunnen leiden tot herziening van de inzet van middelen. Mogelijke effecten verwerken we vanaf begroting 2027. Daarbij houden we rekening met de verwachte daling van het aantal verwijzingen naar gespecialiseerd onderwijs.

2. Van hybride naar schoolbestuurlijk model

Vanaf schooljaar 2026–2027 stappen we over op een schoolbestuurlijk model. Ondersteunende expertise wordt dan niet langer centraal georganiseerd door het swv, maar door de schoolbesturen zelf. De middelen voor deze expertise worden samengevoegd met de bestaande ondersteuningsmiddelen. Elk bestuur beschikt zo over één integraal budget en bepaalt zelf de inzet, binnen de gezamenlijke afspraken. Besturen die expertise blijven afnemen via het swv ontvangen ook deze middelen, maar met aftrek van het deel voor verloning van de ingezette expertise. Hiervoor geldt een meerjarige overeenkomst tussen het bestuur en het swv. Wijzigingen verwerken we in de begroting 2027 en de meerjarenbegroting vanaf 2028.

3. Maatwerkarrangementen en pilots gericht op inclusief onderwijs

Het grootste deel van de middelen gaat naar besturen en scholen om de ambities uit dit plan te realiseren. We verwachten dat scholen steeds meer inzetten op inclusief onderwijs. Het swv ondersteunt dit met maatwerkarrangementen zoals keukentafelonderwijs, digitaal onderwijs, terugplaatsing en deeltijdonderwijs. Ook zetten we project- en pilotmiddelen in voor co-teaching, leernetwerken en andere inclusieve initiatieven. Pilotmiddelen worden voor twee jaar toegekend. Na anderhalf jaar besluiten we met betrokken partijen of het initiatief structureel wordt. De directeur-bestuurder beslist over toekenning van het budget. Rapportage hierover gebeurt via de voortgangsrapportages. Ook ondersteunen we initiatieven die voortkomen uit specifieke ambities, zoals projecten rond schoolaanwezigheid en het voorkomen van thuiszitten. Dit verwerken we in de begroting 2027 en de meerjarenbegroting vanaf 2028.

4. Vangnetbepaling

De vangnetbepaling vervangt de vroegere tussentijdse groeibekostiging. In deze bepaling legt het swv vast of en hoe de organisatie omgaat met onevenredige groei in de periode van 2 februari tot en met 1 juni ten opzichte van de groei tussen 2 oktober en 1 februari in het gespecialiseerd onderwijs. Wij volgen de landelijke afspraken, zoals beschreven in de meest actuele handreiking vangnetbepaling. Tegelijkertijd: het swv is verantwoordelijk voor een dekkend netwerk aan voorzieningen. Mocht blijken dat na de teldatum van 1 februari er grote behoefte is aan een uitbreiding van de capaciteit binnen het gespecialiseerd onderwijs, dan kan het swv een betreffende school of schoolbestuur benaderen om een extra groep te openen. Deze extra groep wordt het eerste jaar (tot T-1) bekostigd door het swv, tenzij gefinancierd vanuit de vangnetregeling. In dat geval betaalt het swv een overbrugging voor de periode augustus-december. Belangrijk voor het swv is wel dat deze extra groep voor het belangrijkste deel moet bestaan uit leerlingen vanuit het swv IJssel Berkel. Een besluit tot het openen van een extra groep, met bijbehorende bekostiging wordt voorbereid door de directeur-bestuurder, genomen door de ALV en goedgekeurd door de RvT. Een dergelijk besluit leidt tot wijziging van de jaar- en meerjarenbegroting. Als deze inrichting leidt tot een overschrijding van het budget voor zware ondersteuning, worden de extra benodigde middelen door DUO in mindering gebracht op de reguliere bekostiging van de deelnemende besturen.

Inkomsten

Sinds 2023 ontvangt het swv de standaardvergoeding van OCW voor lichte en extra ondersteuning, minus de afdracht voor speciaal (basis)onderwijs. Dit bedrag is gebaseerd op het aantal leerlingen in de regio. Daarnaast ontvangt het swv structurele bijdragen van gemeenten voor nieuwkomersonderwijs en incidentele subsidies. Sinds 1 januari 2023 geldt de vereenvoudigde bekostiging voor het primair onderwijs.

Begroting en programma's

We werken met de begroting 2026, passend binnen de meerjarenbegroting vanaf 2027. Ontwikkelingen uit dit plan leiden tot aanpassingen in de begroting 2027 en verder. De middelen worden vanaf dat moment verdeeld over de volgende programma's:

Programma 1 – Ondersteuning in de school

Besturen ontvangen (vooralsnog) per leerling een bedrag van €307,50 in 2027, oplopend naar €357 in 2030. Hiermee financieren zij basis- en extra ondersteuning. Voor besturen die expertise via het swv afnemen, wordt dit bedrag verlaagd met de kosten voor die expertise. De uitkomsten van de verkenning naar TLV-financiering en de daling van het deelnamepercentage beïnvloeden dit bedrag. Jaarlijks stellen we de definitieve hoogte vast.

Programma 2 – Expertiseteam bureau

Onder dit programma vallen de loonkosten voor een deel van de formatie die bij het bureau van het swv in dienst is. Hieronder vallen de adviseur inclusief onderwijs en orthopedagoog voor de besturen die expertise afnemen van het swv en formatie voor de specifieke projecten en netwerkontwikkeling.

Programma 3 – Toewijzingscommissie swv

Onder dit programma vallen de loonkosten voor de leden van de TWC en te maken kosten voor de deskundigenverklaringen die nodig zijn voor de beoordeling van een aanvraag toelaatbaarheid.

Programma 4 – Arrangementen swv

Onder dit programma vallen maatwerkarrangementen zoals deeltijdonderwijs, keukentafelonderwijs, digitaal onderwijs, terugkeerarrangementen en taalschakelonderwijs.

Programma 5 – Lesplaatsen gespecialiseerd onderwijs

Naast de basisbekostiging via DUO betaalt het swv uit dit programma de aanvullende ondersteuning op basis van het type TLV. De effecten van de herziening van TLV-financiering en daling van deelname worden hier zichtbaar.

Programma 6 - Ontwikkeling en innovatie binnen het swv

Dit programma stimuleert nieuwe initiatieven, good practices, leernetwerken, deskundigheidsbevordering en pilots. Het vervangt vanaf 2027 het programma Projecten.

Programma 7 – Bestuur en beheer van het swv

Hieronder vallen alle kosten voor bestuur en beheer, inclusief kwaliteitszorg en systemen zoals Perspectief op School en Kindkans. Vanaf 2027 gaat het huidige programma 8 Kwaliteitszorg en programma 9 Professionalisering op in dit programma.

Begroting 2026 en meerjarenbegroting 2027 en verder

Hierin zijn de financiële wijzigingen die voortvloeien uit dit OP nog niet opgenomen, als gevolg van het feit dat we in 2026 nog een aantal besluiten moeten treffen op basis van dit OP met impact op de begroting.

	Jaarrekening 2024 €	Begroting 2025 €	Begroting 2026 €	Begroting 2027 €	Begroting 2028 €	Begroting 2029 €	Begroting 2030 €
Baten							
Lichte ondersteuning	3.100.943	3.175.540	3.280.629	3.468.658	3.547.650	3.666.140	3.824.125
Zware ondersteuning	2.682.551	2.358.998	2.325.384	2.531.775	2.605.825	2.726.090	2.907.975
Overdracht TLV SBO	1.789.975	1.830.206	1.954.077	1.927.426	1.848.433	1.729.944	1.571.958
Overdracht TLV SO	4.192.825	4.669.196	5.178.620	5.200.593	5.123.569	5.000.330	4.815.472
Regeling schoolmaatschappelijk werk	36.827	36.800	38.600	38.600	38.600	38.600	38.600
Begaafde leerlingen	150.557	192.439	-	-	-	-	-
Overige baten	161.664	171.900	166.300	167.100	168.800	170.500	170.500
Totaal baten	12.115.342	12.435.079	12.943.610	13.334.152	13.332.877	13.331.604	13.328.630
Lasten							
Programma 1A: Ondersteuning in de school, basisondersteuning							
- Middelen basisondersteuning	1.802.900	1.835.828	1.812.315	-	-	-	-
- Ondersteuningsmiddelen	-	-	-	3.910.785	4.066.581	4.266.889	4.545.413
Programma 1B: Ondersteuning in de school, extra ondersteuning							
- Extra ondersteuning	721.160	734.331	724.926	-	-	-	-
- Middelen hoogbegaafdheid	26.224	63.266	-	-	-	-	-
- Extra ondersteuning incidentele bijdrage	196.680	96.623	148.165	-	-	-	-
- Extra ondersteuning S(B)O	85.600	-	-	-	-	-	-
Programma 2: Onderwijscoaches / Orthopedagogen / Expertiseteam	1.432.894	1.406.026	1.578.554	465.368	465.658	465.658	465.658
Programma 3: Toewijzingscommissie	85.610	155.174	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
Programma 4: Arrangementen SWV	560.906	703.417	535.500	573.000	560.500	588.000	643.000
Programma 5A: Lesplaatsen SBO							
- Grensverkeer SBAO uit	2.599	-	-	-	-	-	-
- Doorbetaling TLV SBO	1.789.975	1.830.206	1.954.077	1.927.426	1.848.433	1.729.944	1.571.958
- Bovengemiddelde groei SBO	122.881	28.779	45.549	75.907	75.907	75.907	75.907
Programma 5B: Lesplaatsen SO							
- Doorbetaling TLV SO	4.192.825	4.669.196	5.178.620	5.200.593	5.123.569	5.000.330	4.815.472
- Bovengemiddelde groei SO	128.526	93.154	22.308	111.540	111.540	111.540	111.540
Programma 6: Projecten	101.477	100.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Programma 7: Bestuur en beheer	512.974	523.567	579.190	497.255	501.886	500.821	500.821
Programma 8: Kwaliteitszorg	137.252	144.006	84.171	116.509	122.064	128.400	128.400
Programma 9: Professionalisering	34.204	50.000	-	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal lasten	11.934.687	12.433.573	12.943.375	13.178.383	13.176.138	13.167.489	13.158.169
Resultaat	180.655	1.506	235	155.769	156.739	164.115	170.461
Resultaatbestemming							
Algemene reserve	-	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve ondersteuning	181.587	1.506	235	155.769	156.739	164.115	170.461
Bestemmingsfonds taalschakelklas	-932	-	-	-	-	-	-
	180.655	1.506	235	155.769	156.739	164.115	170.461

Goedkeuring, instemming en vaststelling van het ondersteuningsplan swv IJssel Berkel 2026-2030, in april 2026.

In het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) van 13 april 2026 hebben de gemeenten Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen een positieve zienswijze uitgebracht op het ondersteuningsplan. De Algemene Ledenvergadering (ALV) heeft op 16 april 2026 ingestemd met het besluit van de directeur-bestuurder tot vaststelling van het ondersteuningsplan. Vervolgens heeft de Ondersteuningsplanraad (OPR) op 17 april 2026 ingestemd met het ondersteuningsplan en het plan daarmee goedgekeurd. Ook de Raad van Toezicht (RvT) heeft op 17 april 2026 het besluit van de directeur-bestuurder tot vaststelling van het ondersteuningsplan goedgekeurd. Op 20 april 2026 heeft de directeur-bestuurder het ondersteuningsplan 2026–2030 definitief vastgesteld.